

Opinnäytetyö YAMK

Kulttuuriala

Luova tuottaja

2019

Mirva Juntunen

NÄKYMÄ 2018 – YMPÄRISTÖTAIDENÄYTTELYN TUOTTAMINEN

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Mirva Juntunen

NÄKYMÄ 2018 YMPÄRISTÖTAIDENÄYTTELYN TUOTTAMINEN

Näkymä 2018 -kehittämishankeraportti on osa opinnäytetyötäni. Opinnäytteen tavoitteena oli tuottaa ympäristötaidenäyttely Näkymä Akaan kaupunkiin kesällä 2018 työparin kanssa. Kirjallinen raportti koostuu Näkymän taustan esittelystä, toteutuksen kuvauksesta ja sen reflektoinnista. Raportissa pohditaan myös erilaisia skenaarioita, kuinka Näkymä voisi vaikuttaa Akaan kaupungin imagoon.

Näkymä-ympäristötaidenäyttely on järjestetty Akaassa vuodesta 2002 alkaen lähes joka vuosi. Näyttely on muodostunut paikkakunnalla yhdeksi kesän suurimmista tapahtumista ja se koetaan tärkeäksi. Vuosittain vaihtuvat tuottajat ja kuraattorit ovat pitäneet näyttelyn monipuolisena ja persoonallisena. Näyttely saa paljon näkyvyyttä paikallisesti, mutta valtakunnallista kiinnostusta näyttely ei ole vielä saanut kovinkaan paljon.

Vuoden 2018 Näkymä suunniteltiin helposti löydettäväksi ja koettavaksi näyttelyksi. Se on aikaisemmin tarkoitettu pääasiassa ammattitaitelijoille, mutta kesällä 2018 näyttelytöiden tuottamisesta vastasivat suurimmaksi osaksi lapset ja nuoret. Näyttely toteutettiin avoimella taiteilijahaululla, henkilökohtaisilla kutsuilla ja nuorille suunnatulla kilpailulla. Näyttelyn suunnittelu alkoi marraskuussa 2017, avajaisia vietettiin 30.6.2018 ja näyttely päättyi 31.8.2018.

Kesän 2018 Näkymä saatiin toteutettua aikataulussa ja resursseihin nähden hyvin. Näkymällä on kaikki mahdollisuudet nousta kansallisesti ja jopa kansainvälisesti kiinnostavaksi taidetapahtumaksi hyvän sijainnin ja laadukkaan sisällön ansioista. Näyttelyn toteutuksen ongelmana on riittämätön rahoitus ja pitkäjänteisyyden puute. Akaan kaupungilla ja Taide Akaa ry:llä on kuitenkin vahva halu kehittää ja jatkaa Näkymän tuottamista.

ASIASANAT:

Ympäristötaide, taidenäyttely, kulttuuritapahtuma, tuottaminen, tuottaja

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Creative producer

22.4.2019 | 37 pages, 4 pages in appendices

Mirva Juntunen

NÄKYMÄ 2018 ENVIROMENTAL ART EXHIBITION

Näkymä 2018 Development Project Report is part of my thesis. The aim of the project was working in pairs to produce an environmental art exhibition Näkymä for Akaa town in the summer 2018. The written report consists of Näkymä background study, a description of the implementation and a reflection. The report also looks at different scenarios on how Näkymä could have an impact on the image of Akaa.

Näkymä environmental art exhibition has been organised in Akaa since 2002, nearly every year. The exhibition has become locally one of the biggest events of the summer and people recognise its importance. Annually changing producers and curators have kept the exhibition varied and unique. The exhibition gets a lot of visibility locally, but it has not yet received much national interest.

The 2018 Näkymä was planned as an easy-to-find and easy-to-experience exhibition. The exhibition was previously intended primarily for professional artists, but this year, children and young people were mostly responsible for producing the exhibits. The exhibition was carried out with an open artist call, personal invitations and with a competition aimed for young people. The design of the exhibition began in November 2017, the opening ceremony was held on 30 June 2018 and the exhibition ended on August 31, 2018.

Näkymä of summer 2018 was carried out on schedule and considering the resources, it was executed well. Näkymä has every opportunity to become an art event of national and even international interest, thanks to its good location and quality content. The challenges of executing the exhibition lie within inadequate funding and lack of long term strategy. Regardless, the town of Akaa and the Akaa Art Association both have a strong desire to develop and continue to produce Näkymä.

KEYWORDS:

Environmental Art, Art Exhibition, Cultural Event, Production,

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 YMPÄRISTÖTAIDENÄYTTELY NÄKYMÄ	8
2.1 Näkymän merkitys Akaassa	8
2.2 Näkymän ensimmäiset vuodet	9
2.3 Näkymä 2006	11
2.4 Näkymästä vetovoimaa -hanke 2012–2013	12
2.5 Näkevän sokeus 2014	13
2.6 Puu 2016, ITE 2017	14
2.7 Näkymä 2018, Alinen Akaa	15
3 TOTEUTUNEEN PROJEKTIN KUVAUS	17
3.1 Toteutuksen työryhmä ja sidosryhmät	17
3.2 Toimintaympäristö	18
3.3 Tiedotus	19
3.4 Näyttelyn tuotannon vaiheet	20
3.4.1 Suunnittelu	20
3.4.2 Aikataulutus	21
3.4.3 Teema	21
3.4.4 Nuorten paikallinen osallistaminen	22
3.4.5 Näyttelyn kuratointi ja pystytys	23
3.4.6 Avajaiset	24
3.4.7 Näyttelyn ylläpito ja purku	24
3.5 Omaa pohdintaa näyttelystä	25
4 NÄKYMÄ KAUPUNGIN IMAGOTEKIJÄNÄ	28
4.1 Kaupungin imago ja kulttuuri	28
4.2 Akaa on vireä	29
4.3 Näkymän kunnallinen rahoitus	30
5 YHTEENVETO	34
LÄHTEET	36

LIITTEET

Liite 1. Nuorten kilpailukutsu.
Liite 2. Aikataulu.

KUVAT

Kuva 1. Näkymä 2018 -tapahtuman verkkosivuilta. www.nakyma.fi.

16

1 JOHDANTO

Opinnäytteeni aihe on Akaassa kesällä 2018 järjestetyn ympäristötaidenäyttelyn tuottaminen. Kyseessä on kehittämishanke, joka muodostuu ympäristötaidetapahtuma Näkymän tuottamisesta ja tästä kirjallisesta raportista. Raportissa tarkastelen kehittämistoimintaa tuottajan näkökulmasta. Tuon esille tapahtuman historian, tapahtuman tuotannon vaiheet ja ajatuksiani siitä kuinka sen voisi tuottaa toisin ja millaisia vaikutuksia toivoisin tapahtumalla olevan kaupungin imagoon.

Tämän kehittämishankkeen ensisijaiset hyödynsaajat ovat Näkymän taustaorganisaatiot: Akaan kaupunki ja Taide Akaa ry. Kehittämistoiminnan tulos tukee kaupungin imagoon vaikuttavan tapahtuman laadukasta tuottamista. Raportti on tarkoitettu jakaa Taide Akaa ry:lle, Akaan kaupungin kulttuurikoordinaattorille ja sivistysjohtajalle.

Hanke toteutettiin Turun ammattikorkeakoulun Luova tuottaja (YAMK) -opintojen opinnäytteenä. Toimeksiantajana toimi Taide Akaa ry.

Raportin pääasiallisina aineistolähteinä ovat muistiinpanoni tapahtuman järjestämisestä, Akaan paikallislehden Akaan sanomien julkaistut artikkelit ja Taide Akaan tuottama verkkoaineisto yhdistyksen historiasta. Taide Akaan tuottaman verkkoaineiston avulla olen selvittänyt Näkymän historiaa. Aineiston avulla olen ymmärtänyt paremmin aikaisempien tuottajien ajatuksia ja toiveita heidän tuotannoilleen.

Omien havaintojeni ja pohdintojeni tueksi toteutin pienimuotoisen sähköpostikyselyn viime vuosina tuottamiseen läheisesti vaikuttaneille henkilöille. Kysyin heidän mielipiteitään Näkymän merkityksestä heille itselleen ja millaisena he näkevät näyttelyn tulevaisuuden. Hyödynsin vastauksia analysoidessani yhteistyökumppaneiden halua jatkaa Näkymän tuottamista ja kesän 2018 näyttelyn onnistumista.

Raporttia kirjoittaessani minulla on ollut käytössäni Akaan kulttuurikoordinaattorina toimineen Sofia Wellingin taltioimat muistiinpanot, avustuspäätökset, lehtileikkeet, työsuunnitelmat, budjetit ja mainokset Näkymästä näkyvyyttä 2012–2013 -hankkeesta. Näkymän edellinen kuraattori Pauli Ahopelto lupasi avukseni kesien 2016 ja 2017 näyttelyiden aikataulu- ja budjettisuunnitelmat. Nämä dokumentit antoivat minulle vertailukohdan kesän 2018 Näkymän tuottamiseen. Lisäksi olen hyödyntänyt kehittämistoiminnassa sekä raportin aineistona aikaisempien vuosien tuotantojen aikana saatua kokemusta Näkymän tuottamisesta. Näkymä on ollut mukana kesäohjelmassani jo useita vuosia ja roolini

on vaihdellut taiteilija-aputyöstä, tuottajan avustajaksi ja Taide Akaa ry:n hallituksen edustajaksi, ja nyt viimeisimpänä tuottajakuraattoriksi.

Pohdintojen pohjalla oleva lähdeaineisto ei ole järjestelmällinen eikä kaikenkattava mutta se antaa mielestäni riittävän yleiskuvan Näkymästä ja sen tuottamisesta. Lähteiden valintaan on vaikuttanut se, että raportin pääpaino on paikallisessa toteutuksessa ja olen liittännyt nykyisen Näkymän ajallisesti laajempaan kokonaisuuteen Näkymän alkuajasta tähän päivään saakka. Näen että paikallisena tapahtumana Näkymän oman historian esille nostaminen ja sen paikallisen vaikuttavuuden ymmärtäminen on erityisen tärkeää ja mielenkiintoista.

Raportti on jaettu kolmeen sisällöllisesti erilaiseen osaan. Ensimmäisessä avaan Näkymän historiaa ja aikaisempien tuottajien ajatuksia Näkymästä. Toinen osa sisältää Näkymä 2018 tuottamisen kuvauksen ja kolmannessa esitän arviointia näyttelyn onnistumisesta ja teen ehdotuksia, kuinka Näkymää voisi kehittää edellisten tietojen valossa.

Parantaakseni raportin luettavuutta käytän muotoa Taide Akaa tarkoittaessani kyseisen yhdistyksen hallituksessa kulloinkin toimivia henkilöitä. Akaan kaupungilla tarkoitan kaupungin kulttuuriasioista päättäviä henkilöitä. Näkymän näyttelyn taiteellisista johtajista, ohjaajista, kuraattoreista ja tuottajatiimistä käytän yhtenäisyyden vuoksi nimikettä tuottaja. Tämä siksi, että vuosien saatossa Näkymän tuotannon suunnittelijoiden ja toteuttajien nimikkeet ja kokoonpanot ovat vaihdelleet ja tekstistä tulisi sekava, jos esittelisin aina henkilöt eri nimikkeillä. Nimikkeet esiintyvät kuitenkin alkuperäisinä Näkymän historiaa käsittelevässä osiossa.

2 YMPÄRISTÖTAIDENÄYTTELY NÄKYMÄ

Näkymä on järjestetty Akaassa kesäisin vuodesta 2002 asti lähes joka vuosi ja se on muotoutunut Akaan kesään kuuluvaksi tapahtumaksi. Alusta lähtien näyttely on tarkoitettu kaikille, ei vain pienelle paikalliselle taidepiirille, ja sen tarkoitus on edelleen tuoda taidetta jokapäiväiseen arkeen kesäisessä Akaassa. Näyttelyyn ovat voineet osallistua kokijana ja tekijänä niin yhteisöt kuin yksilötkin. Tapahtuma on pyritty tuottamaan helposti saavutettavaksi paikkavalinnan ja koko heinä- ja elokuun pituisen näytteillä olon avulla ja se on tuotettu ajatuksella, että kohderyhmänä ovat akaalaiset, lähikuntalaiset, kesäasukkaat, taideharrastajat, kulttuurimatkailijat, turistit ja satunnaiset ohikulkijat. Näyttelyissä on ollut esillä niin ammattitaiteilijoiden kuin harrastelijataiteilijoiden töitä.

2.1 Näkymän merkitys Akaassa

Lähetin sähköpostikeskustelualoituksen/kyselyn Näkymän tuotantoon viime vuosina oleellisesti vaikuttaneille henkilöille Näkymä 2018 -näyttelyn loppumisen jälkeen otsikolla: Auttaisitko minua opinnäytetyössäni, aiheena Näkymä ympäristötaidenäyttely. Esiintin viestissä kysymykset: Mikä on suhteesi Näkymään? Mitä ajattelet Näkymästä taide­näyttelynä? Miten tärkeäksi koet Näkymän Akaan kulttuurielämässä? Ja millaisena näet Näkymän tulevaisuuden? Halusin keskustelun avulla saada itselleni varmuutta siitä, kuinka kyselyn saajat kokevat tapahtuman ja sitä kautta tietoa siitä, onko Näkymällä jatkoa vielä tulevaisuudessakin.

Osa henkilöistä ei vastannut viesteihini ja toisten kanssa keskustelimme aiheesta useissa eri viesteissä ja kasvokkain. Kaiken kaikkiaan viidestätoista kyselyn saaneesta kolmetoista vastasi. Kuin yhdestä suusta lähes kaikki vastanneet pitivät Näkymää tärkeänä kulttuuritapahtumana Akaan kesässä. Suurimmaksi uhaksi Näkymän kohtalossa nähtiin rahoituksen riittämättömyys sekä näyttelyn taiteellisen tason ja teeman epäonistuminen. Näkymältä toivottiin sen pysymistä tuoreena ja yllätyksellisenä, ja että sen tekemisessä olisi enemmän avoimuutta, niin että kaupunki, yhdistykset ja vapaat yhteisöt tekisivät yhteistyötä. (S. Laaki, henkilökohtainen tiedonanto 16.10.2018; M. Lindroos, henkilökohtainen tiedonanto 4.10.2018; J. Oksa, henkilökohtainen tiedonanto 2.10.2018)

Näkymän aikaisempi tuottaja taiteilija Niina-Anneli Kaarnamo (2019) totesi viestissään, että: ”Näkymä on juuri niin tärkeä kuin sen tekijät ja tukijat uskovat sen olevan. Tapahtumalla ja näyttelyllä on kaikki mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä niin sisään kuin uloskin päin.” ja Näkymän aikaisempi kuraattori Pauli Ahopelto (2018) toi saman asian esille näin:

”Periaatteessa kaikki mahdollisuudet rakentaa Näkymästä vuosien saatossa yhdeksi merkittävimmistä ympäristötaitetapahtumista on olemassa. Myös kansainvälisesti. Olosuhteet, yhteydet, sijainti sekä historia tukevat kehittymisen edellytyksiä. Satsauksia on tehtävä entistä rohkeammin. Pitää onnistua poimimaan elämän makuisia teemoja ja vahvasti ajassa kiinni olevia peilauksia. Se on nykytaiteen iso tehtävä ja mahdollisuus!”

Kyselyssä tuli esille myös se, että Näkymän toivottaisiin näkyvän paitsi paikallisesti niin myös kansainvälisesti. (P. Ahopelto, henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2017; P. Ahopelto, henkilökohtainen tiedonanto 9.10.2018; N-A. Kaarnamo, henkilökohtainen tiedonanto 21.1.2019; M. Lindroos, henkilökohtainen tiedonanto 4.10.2018)

Näkymän kaupungin rahoituksen jatkuvuuden puolesta puhui Akaan nykyinen sivistysjohtaja Tero Kuusisto (2018). Hänen mukaansa Näkymän tulevaisuus on lupaava, sillä sen kehittämisideat vaativat ”vain” taloudellista lisätukea. Hän antoi myös erityistä kiitosta kesän 2018 Näkymälle siitä, että se aktivoi nuoria taiteentekijöitä, mikä sopii kaupungin uuteen sivistysohjelmaan. Hän näkee, että tulevaisuudessakin Näkymällä on tässä hyvä mahdollisuus yhteistyöhön. Taide Akaan puheenjohtaja Marjukka Nikkilä (2018) lupaa yhdistyksen olevan tulevaisuudessakin mukana ja tuntee, että Näkymä on myötätulessa uusien tekijöiden ja ideoiden ansiosta.

2.2 Näkymän ensimmäiset vuodet

Seuraavaksi nostan esille Näkymän taiteellisten johtajien, tuottajien, suojelijoiden ja kuraattorien ajatuksia Näkymästä vuosien varrelta ja toteutuksen historiaa. Pääasiallisena lähteenä olen käyttänyt Näkymän historiasta kertovaa verkkoaineistoa.

Ensimmäiseksi Näkymäksi lasketaan vuonna 2002 tuotettu tapahtuma, joka oli yksinkertaisesti nimeltään Ympäristötaidenäyttely. Sen taiteellisena johtajana ja projektipäällikkönä toimi paikallinen taiteilija ja keraamikko Sami Karhusaari. Idea näyttelyyn syntyi ympäristötaiteilija Esa Maan luennolla. Karhusaaren tavoite näyttelylle oli varmistaa se, ettei kenellekään saa antaa aiheutta epäillä, etteikö näyttely olisi ehdottomasti juuri ympäristötaidenäyttely. Tällöin hänen mielestään tärkeintä oli se, että teokset suunniteltiin

tiettyyn paikkaan ja niissä näkyi taiteilijan ja ympäristön välinen vuoropuhelu. Näyttely syntyi talkoovoimin ilman ulkopuolisia taloudellisia tukia. (Akaan seutu 6.7.2016; Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Karhusaaren viitoittama suunta sai aikaan sen, että näyttelyn suunnittelu aloitettiin pedagogisesti ympäristötaideluennolla ja paikallisille taiteilijoille varattiin oma tila, jossa töitä pystyi työstämään ja jossa taiteilijat myös kokoontuivat keskustelemaan ja pohtimaan tulevaa tapahtumaa. Karhusaaren lähestyminen näyttelyn järjestämiseen oli yhteisöllisyyttä tukeva. Hän kehotti tekijöitä tutustumaan paikkaan, johon työt tulevat, ja mainitsi, ettei ympäristötaidetta voi tehdä paikkatuntumasta irrallaan. Karhusaaren ajatukset ohjasivat myöhempiä näyttelyjärjestäjiä mahdollistamaan taiteilijoiden työskentelyn paikkakunnalla ennen avajaisia. Karhusaari myös aloitti tavan järjestää taiteilijoille luentoja ja symposiumeja. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Kesälle 2003 haluttiin luoda myös laadukas tapahtuma ja taiteelliseksi ohjaajaksi pyydettiin Pirkanmaan taidetoimikunnan ympäristötaiteen läänintaiteilijana juuri aloittanut kuvataiteilija Jaakko Himanen. Tällöin ympäristötaidenäyttely sai etuliitteen Näkymä ja näyttely järjestettiin Nahkialajärven puistoon Toijalan kaupungin tukemana osana keskustan kehittämishanketta. Keväällä ennen varsinaista näyttelyä osallistuvien taiteilijoiden kesken järjestettiin taiteilijatapaamisia, joissa pohdittiin muun muassa ympäristötaiteen olemusta ja käytiin läpi tulevan näyttelyn teosideoita ja suunnitelmia. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Kunnianhimoinen ja laadukas ote tuotantoon sai kaupungin päättäjien huomion ja he lähtivät mukaan tukemaan tapahtumaa. Apulaiskaupunginjohtaja Eeva-Maija Mäntynen näki näyttelyn mahdollisuudet kaupungin kehittämisen näkökulmasta. Näyttelyn suojelijaksi pyydettiin kulttuuriministeri Tanja Karpela. Yhteisvoimin tehty näyttely sai palautetta epäekologisuudestaan. Tämän seurauksena seuraavan vuoden Näkymän teema otti asiaan kantaa ja valitsi aiheen kritiikin huomioon ottaen. Kesän 2004 näyttelyn nimeksi tuli Ekologinen näkökulma. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Taiteilijatapaamiset ja uuden aiheen käsittely jatkuivat ennen kesän 2004 Näkymää uusissa tiloissa vanhan Teboilin huoltoasemalla, joka saatiin käyttöön tukikohdaksi aikaisemmin kunnostetun ja sittemmin palaneen rantavaraston tilalle. Tila ristittiin Taideasemaksi ja sen kahvio-osa kunnostettiin talkoovoimin galleriatilaksi. Tila toimi kesän ajan myös näyttelytilana. Projektin vetäjänä toimi lasिताiteilija Anne Bergman ja taiteellisena ohjaajana kuvanveistäjä Vesa Toukoma. Toukoma kirjoitti näyttelyesitteeseen

huomionsa siitä, kuinka taiteilijat olivat osanneet käsitellä huoltaan ympäristöstä ja tuomaan asian esille jopa ”hurvittoman hilpeästi”. Näyttelyn suojelija oli Länsi-Suomen maa-herra Rauno Saari. Seuraavan vuoden Näkymä jäi välistä, koska tarkoitus oli panostaa enemmän vuoden 2006 järjestettävään näyttelyyn, joka osui Toijalan 60-vuotisjuhlavuodelle. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

2.3 Näkymä 2006

Näkymän työryhmässä toimi taiteellisina ohjaajina Antti Laitinen ja Marketta Mäkelä ja työryhmässä Harri Laakso, Sami Karhusaari, Jaakko Himanen, Harri Salminen ja Teijo Kokko. Ennen avajaisia työryhmäläisille ja taitelijoille järjestettiin kahden viikon mittainen Näkymä Symposium 2006 näyttelyyn valmistavana tapahtumana. Symposiumin teema oli ihminen ja kaupunki. Taiteilijat pohtivat yksilön ja yhteisön vuorovaikutusta ja sitä, kuinka kaupunki muuttuu konkreettisesti ja mielikuvana taiteen avulla. Symposiumissa kuultiin Hanna Johanssonin esitelmä maataiteesta ja Harri Laakso kertoi ajatuksia kuvan ja kaupungin yhteydestä filosofi Jean-Luc Nancyn mukaan. Näyttely sijoittui ympäri kaupunkia ja sai siitä ”närkästyntä” palautetta. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Vuoden 2007 Näkymä oli osa Viisikko virittää verkostot -hankkeen alueellista kuvataidenäyttelyä ja työt ovat esillä Taidekeskus Voipaalan pihapiirissä Valkeakoskella eivätkä Toijalassa. Hankkeen ja näyttelyjen vetäjänä toimi Jaana Laakso ja ympäristötaiteosuiden taiteellisena johtajana Laura Uimonen. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Näyttelyn vieminen pois tutulta paikalta oli yllättävä päätös ja seuraavanakin vuonna teospaikat sijoittuivat muuallekin kuin Nahkialajärven rantaan. Ymmärtääkseni näyttelytiimi halusi näin taiteen keinoin yhdistää kuntaliittymän seurauksena yhdistettyjen Toijalan, Viialan ja Kylmäkosken asukkaita. Vuoden 2008 taiteellisen johtajana toimiva kuvanveistäjä Olli Larjo toi esille ajatuksensa seuraavanlaisesti:

”Taiteen määrittely on hankalaa ja osittain turhaakin. Ympäristö käsittääkseni on sitä, mikä meitä kulloinkin ympäröi. Oli se sitten luonnon ympäristö, jättömaa, kaupunkimiljö, tai muu rakennettu ympäristö, sisätilakin. Ympäristöteos on suhteessa ympäristöönsä. Ympäristötaide taas mielestäni muodostuu ympäröivän tilan ja rakennetun teoksen vuorovaikutuksesta. Parhaassa tapauksessa tehty teos ja ympäröivä tila ovat sama asia. Paikan henki ja tilan luonne vaikuttavat tehtyihin teoihin ja itse teos voi myös muokata ympäristöään. Kyse on vuorovaikutuksesta. Ympäristötaiteessa olennainen tekijä on myös aika ja sen eteneminen. Luonnon voimat vaikuttavat teokseen ja osallistuvat siten sen rakentamiseen. Ympäristötaide voi olla yhtä hyvin pysyvää, kuin katoavaakin taidetta.”

Akaan kaupunki tuki näyttelyyn osallistuneita taiteilijoita ja lunasti Tuula Vuokolan "Kivinen tie" ja Petri Kiviniemen "Rohkeutta", teokset. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)
Tuula Vuokolan työn jäänteet ovat vielä näkyvissä Nahkialajärven puistoalueella.

Näkymän 2009 Voimaa, tuotti kuvataiteilija Eero Yli-Vakkuri mahdollistaen itseilmaisun taiteen keinoin avoimella haulla osallistuneille paikallisille ja ulkopaikkakuntalaisille tekijöille. Kesien tuottajana toimi Pekka Ruuska aiheilla rohkeus ja raakataide. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

Näkymän asema kesäisenä tapahtumana näyttää tässä vaiheessa vakiintuneen kaupungin ja Taide Akaan yhteistyöksi, jota tuettiin paikallisten yritysten voimin. Avoimet taiteilijahaut toivat yhteen monipuolisesti tekijöitä, jotka halusivat tuoda esille taitojaan ja mielipiteitään esille teoksillaan. Isompaa ja näyttävämpää näyttelyä kuitenkin kaivattiin ja siksi haettiin myös muuta julkista rahoitusta. (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa.)

2.4 Näkymästä vetovoimaa -hanke 2012–2013

Hanke oli Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittama yleishyödyllinen hanke, jonka tukijana oli myös Akaan kaupunki ja toteuttajana Taide Akaa ry. Hanke sai myöntävän päätöksen hieman sadantuhannen euron yli yltävällä budjetilla. Hankkeen tavoitteena oli nostaa Näkymä maakunnallisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittävien kesänäyttelyiden joukkoon, jolloin myös Akaa saisi nostetta imagolleen. (Kansan Uutiset 21.11.2011)

Ensimmäisenä hankevuonna Näkymä koostui kolmesta näyttelykokonaisuudesta, joiden yhteisenä teemana oli Tähti. Mukana oli taiteilijoita Suomesta, USA:sta, Kanadasta, Espanjasta, Ruotsista ja Venäjältä. Tuottajana toimi Salla Mistola ja kuraattorina Pekka Ruuska. Päänäyttely Record Singers oli esillä Kulttuuritalo Laaksoissa. Näyttelyssä oli laajasti Outi Heiskasen, Hannu Väisäsen, Mirja Airaksen ja Pekka Nevalaisen taidetta muun muassa taiteilijoiden opiskeluvuosilta. Toijalan Veturimuseossa oli esillä Space Tourism -näyttely, jossa oli esillä sarjakuvataiteilija Kari T. Leppäsen maalauksia. Näkymän perinteitä ympäristötaidenäyttelynä kunnioitettiin Open Sight -näyttelyllä. Esillä oli 21 teosta Nahkialanjärven ympäristössä. Näyttelyn avajaisia vietettiin kolmen päivän ajan. Ohjelmana oli Teatteri Pensaani Kesäyön uni -esitys, keskustelupaneeli, työpaja, hankkeen suojelijan Ville Niinistön videotervehdys, musiikkia Liekki ja Janne Laurilan

esittämänä ja taiteilijatapaaminen amerikkalaisen Susan E. Evansin ja kanadalaisen Julie Pasilan kanssa. (Näkymä 2018, Alinen Akaa; Sue 16.6.2012)

Toisena hankevuonna teemana oli Maa ja paikka. Kuraattori ympäristötaiteilija Anna-Lea Kopperi nosti esiin ajatuksen, että Näkymä on nimenomaan kuraattorin ohjaama ja kehittyvä Foorumi, jonka tarkoitus on tuoda esille innovatiivista ympäristötaidetta ja lisätä vuorovaikutusta paikallisten ja kansainvälisten taiteilijoiden välillä (Näkymä 2013, Maa ja paikka; Näkymä 2018, Alinen Akaa; Taide Akaa ry, Näkymän historiaa). Akaan seutu nosti kirjoituksessaan esille näyttelystä sen, että ympäristötaide ei ole vain aikuisten juttu vaan olisi parempi, jos nuoret pääsisivät näyttelyyn mukaan tekemällä ja osallistumalla ja näin kokisivat ympäristötaiteen omakseen, jolloin ehkä säästyttäisiin näyttelyyn kohdistuvalta ilkeivallalta (Akaan seutu, 22.1.2014). Näyttelyn suojelijana toimiva ympäristöministeri Ville Niinistö nosti avajaispuheessaan esille tunnesiteen rakentamisen omakohtaisella kokemisella ja ihmettelyllä. Hänen mukaansa taiteen mahdollisuudet tarjota tunne-elämyksiä ovat omaa luokkaansa ja Näkymä 2013 näyttelyn ympäristöteokset herättävät miettimään ajankohtaisia ekologisia valintoja (Näkymä 2013, Maa ja paikka). Kuraattori Kopperi halusi antaa näyttelyn kokijoille mahdollisuuden pohtia sekä maataiteen että paikkasidonnan taiteen kysymyksiä ja näyttely sijoittui Nahkialajärven ympäristöön. Näyttelyn tuottajana toimi Sofia Welling ja näyttelyyn osallistui lähes kolmekymmentä kotimaista ja ulkomaista taiteilijaa sekä paikalliset lapset ja nuoret. Lisäksi yleisölle, taiteilijoille ja eri ikäryhmille kohdennetut keskustelutilaisuudet ja työpajat tarjosivat mahdollisuuden tutustua ympäristötaiteeseen ja ympäristövastuullisuuteen. (Näkymä 2018, Alinen Akaa)

2.5 Näkevän sokeus 2014

Isolla rahalla toteutettujen näyttelyiden jälkeen paluu pienempään budjettiin vaikuttaa olleen hankala ja aiheutti kuraattoreille paineita, joka purkautui Akaan seudun artikkeleissa. Päivölän kuvataidelinjan perustaja Satu Kiuru huomautti Akaan seudussa (27.8.2013), että ”Ei ole kenenkään etu, että Näkymä laskisi kuin lehmän häntä”. Hänen mukaansa Näkymän kansainvälinen taso pitäisi säilyttää turvaamalla tapahtuman rahoitus ja huolehtimalla siitä, että näyttelyä tuottaa ammattimainen kuraattori tai kuratointiryhmä. Hän oli hyvin huolissaan Näkymän tulevaisuudesta. (Akaan seutu 27.8.2013.)

Kuraattori Mika Karhu oli selvästi myös pettynyt kaupungilta saatuun viiden tuhannen euron budjettiin. Hän olisi halunnut tehdä isomman ja kunnianhimoisemman näyttelyn,

jolla kaupunki olisi voinut profiloitua edukseen ja hänestä 100 000 euroa olisi minimi tuohon tarkoitukseen. Hänen mukaansa kohtalaisen näyttelyn saisi aikaan kuitenkin jo 60 000 eurolla. (Akaan seutu 22.1.2014; Akaan seutu 26.8.2014.)

Pienestä budjetista huolimatta näyttely onnistui hänen mukaansa, koska esille saatiin töitä paikallisilta taiteilijoilta ja Päivölän kuvataidelinjan opiskelijoilta. Näyttelyyn kutsutuna taitelijana oli muun muassa ympäristötaiteilija Tristan Hanell. (Akaan seutu 21.1.2014.)

2.6 Puu 2016, ITE 2017

Vuonna 2016 näyttely palasi Karhusaaren viitoittamalle tielle mahdollistaen taiteilijoiden työskentelyn teosten läheisyydessä. Taiteilijoiden työtä tuettiin hankkimalla työstettäväksi paikallisia kierrätys- ja lahjoitusmateriaaleja. Tuotantotiimissä toimi kuraattorina tilataiteilija Pauli Ahopelto, tuottajana taiteilija Niina-Anneli Kaarnamo ja graafista materiaalista vastasi Taide Akaan edustaja Harri Salminen. Näyttely levittäytyi nyt Nahkialajärven puiston lisäksi kaupunkiin sekä kauppojen ja pankkien sisälle. Näyttelyn rakennusvaiheessa taiteilijoille tarjottiin muutaman viikon ajan majoitus ja ylläpito Akaan Toijalan Tietotalossa, joka oli jäänyt tyhjilleen Nokian siirtäessä työtilansa muualle. Tietotalolla majoittui sekä suomalaisia että virolaisia taiteilijoita. Sekä taiteilijoiden näkyvyys ennen näyttelyä että taiteilijoiden aktiivisuus kylän tapahtumissa toimivat erittäin hyvin paikallisena markkinointina. Lisäksi taiteilijoille järjestettiin muutama esitelmä ympäristötaiteesta. Tänä vuonna olin itse ensimmäistä kertaa mukana taiteilijana. Työryhmääni kuului kaksi nuorta ja teimme elävän taideteoksen omenapuun taimista Nahkialajärveä kiertävän kävelytien pieneen risteyskohtaan (Akaan seutu 12.7.2016). Toimin myös tuottajan vapaaehtoisena avustajana. Pääsin näin keskelle tuotantoa, vietin aikaani sekä taiteilijoiden että tuotantotiimin kanssa ja sain erinomaista kokemusta Näkymän tuottamisesta.

Ahopelto ja Kaarnamo jatkoivat Näkymän parissa vielä kesän 2017. Huomasin, että edellisten vuosien erittäin pienet ja kielteiset apurahapäätökset sekä kaupungin vähäinen tuki eivät houkuttelleet Näkymän tekijöitä entiseen tapaan. Kaupunki ei ollut myöskään enää aikaisempien vuosien tapaan lunastanut taiteilijoiden töitä. Ilman taloudellista kannustinta oli vaikea saada ammattitaiteilijoiden töitä näyttelyyn. Näyttelyn yhteys paikallisten taiteilijoiden välillä oli myös selvästi vähentynyt. Ei ollut enää yhteisiä tiloja, joissa tavata ja tehdä yhdessä Näkymää, eikä foorumia keskustella ympäristötaiteen merkityksestä.

Myöskään ulkomaalaisia taiteilijoita ei ollut valmistelemassa näyttelyä entiseen tapaan. ITE-teema kuitenkin herätti uudenlaista innostusta paikallisten itseoppineiden tekijöiden keskuudessa ja Näkymä onnistui tuomaan Nahkialajärven puistoon paljon paikallisia töitä. Minä toimin nyt koko tuotannon ajan Taide Akaan hallituksen edustajana tuottajatiimin tukena ja pääsin näkemään selvemmin kaupungin ja Taide Akaan roolin Näkymän tuotannossa.

Ahopellon jäädessä tuottajatiimistä syksyllä pois Kaarnamo suostui jatkamaan tuottajana, jos rahoitusongelmat ratkeaisivat suotuisasti ja tuotannolle löytyisi sopiva kuraattori. Sopivan kuraattorin löytäminen osoittautui hankalaksi ja Kaarnamo vetäytyi haasteesta. Marraskuussa kun apurahojen haun ja näyttelyn suunnittelun olisi pitänyt olla jo hyvässä vauhdissa, ja näyttelyllä ei ollut enää tuottajaa eikä kuraattoria, pidimme Taide Akaan hallituksen kokouksen ja päätimme ottaa tuotantovastuun kokonaan itsellemme. Hallituksen edustajina minä, Jaana Suorsa ja Harri Salminen jaoimme työt siten, että Salminen otti vastuulleen edellisten vuosien tapaan graafisen aineiston ja verkkomateriaalin visuaalisen tuottamisen. Minä ja Suorsa jaoimme kuraattorin ja tuottajan vastuun yhdessä.

2.7 Näkymä 2018, Alineen Akaa

Näkymä 2018, Alineen Akaa esiteltiin Näkymän verkkosivuilla <http://www.nakyma.fi/> seuraavanlaisesti:

Kuudennentoista kerran järjestettävä ympäristötaidetapahtuma Näkymä yhdistää uudella tavalla sarjakuvan ja ympäristötaiteen, nuoret ja aikuiset ympäristötaiteen tekijät.

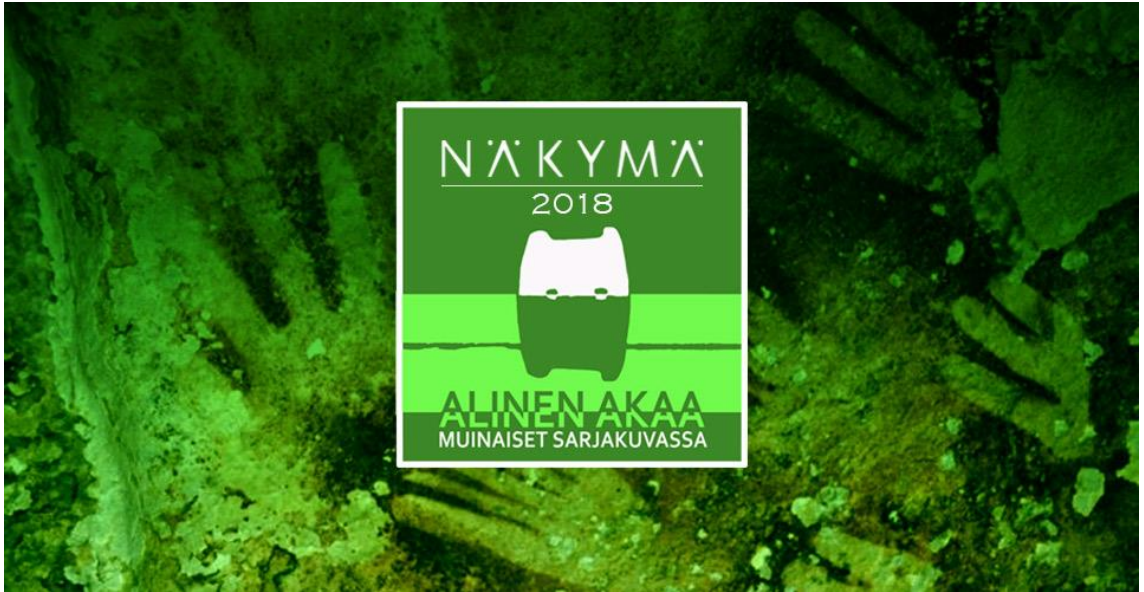
#Näkymä 2018 on UnLondonista mukaeltu Alineen Akaa. UnLondonista löytyvät kadonneet sateenvarjot, hanskat ja käytetyt metroliiput.

Mitä löytyy Alisesta Akaasta? Muinaisia hahmoja, kadonneita esineitä eri vuosisadoilta, maanalaista väkeä, vesikansaa, mitä he tekevät, millaisia he ovat...

Idea teemaan lähti huomiosta, että Akaan seutu on ollut asutettu jo vuosituhansia ja alueeseen liittyy varmasti paljon kadonneita myyttisiä tarinoita. Pitkästä historiasta kertoo mm., että Akaan nimen yhtenä alkuperänä pidetään muinaisgermaanista sanaa 'ahuaz', joka tarkoittaa vettä.

Näkymän taustaorganisaatiossa ovat Akaan kaupungin sivistystoimi ja TaideAkaa ry. Kuratoinnista vastaavat TaideAkaa ry:n hallituksen edustajat Mirva Juntunen ja Jaana Suorsa.

Tapahtuman suojelija on kirjailija Johanna Sinisalo. Näyttelyaika on 1.7.–31.8.2018.

Kuva 1. Näkymä 2018 -tapahtuman verkkosivuilta: <http://www.nakyma.fi>.

3 TOTEUTUNEEN PROJEKTIN KUVAUS

Projektin hallinnan näkökulmasta Näkymä 2018 oli helposti hallittava ja tuotettava kokonaisuus. Sen pitkä perinne ja jo valmiit toimintamallit toivat prosessiin selkeät raamit ja turvallisuutta. Valmiit yhteistyökumppanit ja näyttelyn hyvä maine antoivat hyvät lähtökohdat ryhtyä toteuttamaan kokonaisuutta. Tavoitteena oli tuottaa ympäristötaidenäyttely aikuisille suunnatun avoimen haun sekä nuorille suunnatun teoskilpailun töistä.

Projektin vaiheet olivat: teeman ja kohderyhmän valinta, taustatutkimus edellisistä näyttelyistä, rahoituksen haku, aikuisille suunnatun teoshaun järjestäminen, nuorten osallistumisen mahdollistaminen, kuratointi, näyttelyn pystytys, avajaisten järjestäminen, tiedotus ja markkinointi, näyttelyn ylläpito ja sen purkaminen.

3.1 Toteutuksen työryhmä ja sidosryhmät

Näkymän alkuvuosina oli tapahtuman järjestämistä vastuu lähinnä Taide Akaalla, mutta myöhemmin Taide Akaan rooliksi on muotoutunut etsiä näyttelylle tuottaja, neuvotella kaupungin kanssa Näkymän avustuksista, allekirjoittaa apurahahakemuksia ja huolehtia Näkymän kirjanpidosta ja maksuliikenteestä. Viime vuosina ollessani Taide Akaan ry:n hallituksessa yhdistys on huolehtinut Näkymän koordinoinnista mutta ei ole varsinaisesti puuttunut näyttelyn suunnitteluun ja toteutukseen. Näkymän vuotuinen näyttävyys on vaihdellut sen mukaan, kuinka Näkymän järjestämiseen on saatu kaupungin avustusta, valtakunnallisia apurahoja, sponsoreita ja muita taloudellisia tukia ja kuinka tuottajat ovat pystyneet hyödyntämään annettuja resursseja ja kuinka heillä on ollut mahdollisuus paneutua tehtävään. (Akaan seutu 4.11.2014; Näkymä 2018 -Alinen Akaa historiaa.)

Tuotannon eri vaiheissa teimme monenlaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Nostan tässä esille ne, jotka vaikuttivat erityisesti näyttelyn toteutumiseen ja sen sisältöön.

Pyysimme apua paikallisilta osajilta ja tarjosimme useille tahoille mahdollisuutta tehdä kanssamme yhteistyötä. Halusimme toimia näin, jotta tapahtuma tuntuisi kaupunkilaisista heidän omaltaan ja saisi siten enemmän merkittävyyttä. Saimmekin paljon apua: Paikallislehti panosti tiedotukseen, koulut ja kirjastot välittivät nuorten kilpailu- sekä leirimainosta, näyttelyn pystytykseen osallistui taiteilijoiden ja nuorten lisäksi kaupungin nuorisotoimi ja kiinteistöhuolto. Lisäksi näyttelylle suotuisaa ilmapiiriä loivat Akaan

kuvataiteilijat ja muut kulttuuriyhdistykset. Nuorten osallistumisen leirille ja näyttelyyn mahdollistivat kaupungin nuorisotoimi, Akaan vanhempien verkosto, Aide ry ja Muotoilu- ja käsityökoulu Näpsä. Suurimmat rahoittajat tapahtumalle olivat Akaan kaupungin sivistystoimi ja paikalliset pankit. Avajaisten tarjoilusta vastasi Akaan vanhempien verkosto ja avajaisten iltapaikkana toimi Kruuna & Klaava -juhlapaikka ja ravintola.

Nuorten sarjakuvapajan ammattimaisen ohjauksen mahdollisti oululainen sarjakuvataiteilija Jii Roikonen, joka tuli pitämään nuorille työpajan Kulttuuritalo Laaksolaan 14.4.2018. Pajan tarkoituksena oli markkinoida näyttelyä ja antaa nuorille mahdollisuus tehdä alustavia suunnitelmia näyttelytoiksi. (Akaan seutu 25.4.2018)

Kesäkuun alussa pidetty lasten ja nuorten Sarjakuvasta ympäristötaiteeksi -taideleiri toteutettiin yhdessä Akaan nuorisotoimen, Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsän, Aide ry:n ja Akaan vanhempien verkoston kanssa. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä mahdollisti nuorten työskentelyn antamalla leiriläisten käyttöön opetustilat ja työkalut.

Taide Akaa palkkasi Näkymän käyttöön yhden paikallisen nuoren kesätöihin. Hänen tehtävänä oli huolehtia näyttelyn näkyminen sosiaalisessa mediassa nuoria kiinnostavalla tavalla ja dokumentoida nuortenleiriä ja näyttelyä kuvaamalla. Hän kirjoitti myös artikkelin, jossa hän kertoo leirin tapahtumista. (Näkymä 2018 Artikkel.)

Nina´s cafe toimi taiteilijoiden ja tuottajatiimin tapaamispaikkana. Kahvila otti myös näyteikkunoihinsa esille Näkymän aikaisemman tuottajan Vesa Toukomaan työt.

Nahkialajärven ympäristön maanomistajien ja alueen vesiosuuskunnan suojeleminen näyttelyyn oli erittäin tärkeää. Maanomistajien kanssa neuvoteltiin tilan käytöstä teoskohtaisesti ja vesiosuuskunnalle maksettiin vesialueen käytöstä.

3.2 Toimintaympäristö

Akaan kaupunki sijaitsee Helsinki–Hämeenlinna–Tampere-kasvukäytävällä. Sillä on kolme keskustaa kuntaliitosten tuloksena. Kuntaliitoksessa yhdistettiin Viialan ja Kylmäkosken kunta sekä Toijalan kaupunki (Akaa, Suomen hunajapäädkaupunki). Näkymä on sijoitettu usein lähes Toijalan ydinkeskustassa sijaitsevan pienen Nahkialanjärven puistoon. Myös tälle näyttelylle valitsimme näyttelypaikaksi järven ympäristön koska puisto on vakiinnuttanut paikkansa Näkymän maastona emmekä halunneet muuttaa sitä. Lisäksi laajensimme näyttelyä hieman rautatieaseman läheisyyteen

ja Toijalan keskustasta Nina´s cafen ikkunoihin sekä S-ryhmän ruokakaupan sisään-tuloaulaan.

Valitsimme Nina´s cafen näyttelypaikaksi koska, se sijaitsee ihan Toijalan keskustassa, sen ikkunat ovat isot, kahvila on kulttuurimyönteinen ja se otti mielellään teokset ikkunoihinsa. Markkinoinnin kannalta positiivista oli se, että kahvila on suosittu kohtaamispaikka, jossa muun muassa paikalliset päättäjät ja kulttuuriväki käyvät usein. S-kaupan eteinen on Akaassa erittäin näkyvä paikka, sillä paikallinen Alko sijaitsee samassa sisäänkäynnissä. Valitsimme eteisen yhden työn paikaksi, koska se on vilkas ja siinä oli ollut teoksia aikaisempina vuosina ja siten tuttu paikka kaupoissa kävijöille.

Aseman seutu nousi tärkeäksi töiden sijoituskohteeksi. Se oli ollut esillä mm. nuorten puheissa sen karuuden ja asemalla tapahtuneen ilkeilyn takia. Olin mukana hankkeessa, jossa asemalle haluttiin nuorten töitä esille pysyvästi. Yhdistimme nuorten tekemän seinäteoksen osaksi Näkymää ja toimimme lisäksi asemalle Näkymään liittyvän valokuvateossarjan. (Akaan seutu 4.7.2018; Näkymä 2018, Alinen Akaa.)

3.3 Tiedotus

Sisäisessä tiedotuksessa ja viestinnässä minä ja Suorsa käytimme välillämme projektien hallintasovellus Trelloa, sähköpostia, viestisovellus Messengeriä ja henkilökohtaisia tapaamisia. Yhteistyökumppaneihin pidimme yhteyttä lähinnä sähköpostin ja tapaamisten avulla. Ulkoisen tiedottamisen suunnittelussa käytimme hyväksemme edellisten Näkymien markkinointisuunnitelmia. Niistä saimme suoria lehdistökontakteja ja ideoita erilaisista markkinointitempauksista.

Markkinoinnin tarkoitus oli löytää näyttelyyn ammattilaisia taiteilijoita, saada nuoret innostumaan kilpailusta ja tehdä tapahtuma näkyväksi. Ennakkomarkkinointi ja tapahtumasta tiedottaminen alkoi heti tammikuussa. Jaoimme markkinoinnin osiin, niin että tietoa varsinaisesta näyttelystä, aikuisten teoshausta ja nuorten taidekilpailusta jaettiin eri väyliä ja eri tahoille. Näyttelyn markkinointiin suunnittelimme tiedotteen, jota muokkasimme kohteena olevan median mukaan ja projektin eri vaiheisiin sopivaksi. Aikuisille julkaisimme vapaan teoshaun. Nuorten kilpailuun suunnittelimme tiedotteen (Liite 1.), jossa kerroimme kilpailun säännöt, aikataulun ja kuinka kilpailuun osallistutaan.

Akaan sisäisessä markkinoinnissa saimme käyttää kaupungin tiedotuskanavia, näin saimme tiedotettua Näkymästä kaupungin sisällä tehokkaasti. Tiedotteita lähti muun

muassa kirjastoille ja museoille, ja lisäksi tiedotteita oli jaossa kaupungin tapahtumissa. Näkymän käytössä on kaupungin tunnuksilla oleva sähköpostiosoite. Tunnukset sähköpostiin on Näkymän tuottajilla ja tämä helpottaa taiteilijoiden ja yhteistyökumppaneiden yhteydenpitoa vaihtuvien tuottajien kanssa. Sähköpostin välityksellä otimme vastaan sekä kilpailuun että varsinaiseen näyttelyyn tulevien töiden suunnitelmat, joista kuratoimme näyttelyyn sopivat työt. Markkinointia varten selvitimme valtakunnalliset yhdistykset taiteen, taidekasvatuksen ja käsityön puolelta. Lähestyimme sekä taide- että muotoilukouluja.

Näkymän oma, vuosittain päivittyvä verkkosivu ja Facebook toimivat verkossa suurimpina markkinointikanavina. Instagramiin #näkö2018-tunnisteella tuli 37 julkista julkaisua sekä meidän että yleisön puolelta. Kuvat olivat sekä näyttelystä että nuorten leiriltä. Twitterissä @nakymaakaassa tviittasi kahdesti kertoakseen näyttelyn aukioloajat ja kutsuakseen avajaisiin. Henkilökohtaista tiedotusta teimme omien sosiaalisten medioiden kautta ja tietysti henkilökohtaisesti kertoen asiasta kaikille mahdollisille kuuntelijoille. Tampere Kuplii -sarjakuvatapahtumaan saimme oman puheenvuoron ja jaoimme siellä flyereita.

Paikallislehti Akaan seutu teki useita pienempiä juttuja ennen näyttelyä ja ison kahden aukeaman mainoksen ennen avajaisia. Avajaisten jälkeen Näköstä oli lähes aukeaman juttu ja myöhemmin kesällä lehti nosti esille näyttelystä viikoittain yhden teoksen, sen tekijän ja työn taustan. Valtakunnallista uutiskynnystä näyttely ei ylittänyt.

3.4 Näyttelyn tuotannon vaiheet

3.4.1 Suunnittelu

Saimme tehtäväksiannon Taide Akaan hallitukselta marraskuussa 2017. Ensimmäinen suunnittelupalaveri oli Nina's cafessa 16.12.2017 ja siihen osallistuimme minä, Jaana Suorsa ja Harri Salminen.

Koska tavoite ja aikataulu oli meille selvillä, pystyimme heti tekemään alustavan työn jaon ja budjetin. Uskoimme vahvasti, että saamme tapahtuman tuotettua annetuilla resursseilla. Rahoituksen suunnittelun pohjana käytimme edellisten vuosien budjetteja, joita on käytetty avustushakemuksissa. Aikaisempien vuosien avustuspäätösten summat antoivat viitettä siihen millaisia avustuksia olisi mahdollista hakea ja saada.

Lisärahoitusta haettiin paikallisilta yhteistyökumppaneilta, Pirkanmaan taidetoimikunnalta ja Suomen kulttuurirahastolta. Mahdollisella lisärahoituksella olisi ollut mahdollista kustantaa taiteilijoiden materiaaleja, kilometrikorvauksia, nuorten leiristä ja näyttelyn rakennuksesta syntyviä kustannuksia, hankkia markkinointimateriaalia, kustantaa avajaiset ja maksaa tuottajille suurempi palkkio. Kirjasimme suurimmiksi menoiksi nuorten taidekilpailujen palkinnot, avajaisien järjestämisen ja tuottajatiimin palkkakulut.

3.4.2 Aikataulut

Näkymän aikataulu on toistunut vuosittain lähes samanlaisena. Näyttelyaika on heinäelokuun ajan ja seuraavan vuoden suunnittelu ja toteutus aloitetaan edellisen näyttelyn päätyttyä. Jos tulevan näyttelyn tuottajina jatkavat samat henkilöt, on heillä hyvin aikaa valmistautua siihen, vaikka jo edellisen näyttelyn aikaan. Vuoden 2018 näyttelyn aikataulut poikkesi aikaisemmista vuosista, koska Näkymän tuottajaksi jo edellisenä kesänä lupautunut henkilö vetäytyi tuottajan roolista vasta vuoden loppupuolella. Yllättäen Taide Akaan oli löydettävä tapahtumalle uudet tekijät. Koska ulkopuolisia tekijöitä ei löytynyt epävarman taloudellisen hyödyn ja aikataulun tiukkuuden vuoksi, niin Taide Akaan hallituksessa päädyttiin tuottamaan näyttely omin voimin. Tuotantopäätöksen jälkeen huomasimme, että olimme selvästi myöhässä aikaisempien vuosien aikataulusta, varsinkin rahoituksen haun suhteen. Aikataulutimme projektin avajaisista taaksepäin (Liite 2). Teimme alustavan aikataulun kuukauden tarkkuudella heti ensimmäisessä tapaamisessa. Tarkensimme aikataulua sitä mukaa, kun tärkeitä tapahtumia varmistui ja asiat menivät eteenpäin. Prosessin luonne on muuttua ja kehittyä asioiden tarkentuessa ja uusien tarpeiden ilmaantuessa, niin tässäkin tapauksessa. Aikataulutuksessa ja töiden suunnittelussa apunani olivat projektihallintasovellukset Trello ja GanttMan.

3.4.3 Teema

Valitsimme kesän näyttelyn nimeksi Alinen Akaa, jonka tarkoitus oli herättää taiteilijoita miettimään mitä kaikkea Akaan historian aikana maahan on kätkeytynyt ja millaisia asioita myyttisessä alisessa voi olla. Alisen Akaan teeman lisäksi yhdistimme näyttelyyn vahvasti nuoret ja sarjakuvat. Nuorten ja sarjakuvien mukaan ottamisella saimme tuotannolle vahvan ja turvallisen pohjan, jolta lähdimme suunnittelemaan tuotantoa. Sarjakuvapiirtäjänä Jaanan vahvuus on sarjakuvamaailmassa työskentelytapoineen ja

kontakteineen ja minun osaamiseni on käsityön taiteen perusopetuksen opettajana nuorten taidekasvatuksen puolella. Jaoimme työt siten, että saisimme hyödynnettyä omia vahvuksiamme ja kontaktejamme parhaiten. Töiden kuratoinnin, näyttelyn pystytyksen ja rahoituksen hankinnan sovimme tekevämme yhdessä. Harri Salminen lupasi hoitaa markkinointimateriaalin suunnittelun ja Akaan sanomiin tulevien mainosten layoutin. Minä lupasin hoitaa yhteistyökuviot Akaan nuorisotoimen, Vanhempien verkoston ja Aide ry:n kanssa. Täten minulle jäi suurin vastuu lasten ja nuorten töiden esille saamisesta. Jaana Suorsa sai vastuulleen aikuisten työt ja avajaiset. Yksin on mahdotonta tehdä mitään vaikuttavaa ja etsimmekin mahdollisia synergioita yhteistyötahoistamme. Jaanan kontaktit sarjakuvamaailmaan edesauttoivat löytämään näyttelylle suojelijaksi kirjailija Johanna Sinisalon ja nuorten sarjakuvatyöpajan pitäjäksi sarjakuvataiteilija Jii Roikosen. Minun kontaktieni avulla saimme projektiin mukaan Akaan nuorisotoimen, Akaan vanhempien verkoston ja Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsän.

3.4.4 Nuorten paikallinen osallistaminen

Olimme jo aikaisemmin päättäneet ottaa nuoret näyttelyn sisällöntuotantoon mukaan nuorille suunnatun kilpailun ja Jii Roikosen pitämän sarjakuvatyöpajan muodossa. Alkuvuodesta meille selvisi, että voisimme tehdä yhteistyötä kaupungin nuorisotoimen ja Aide-yhdistyksen kanssa. Yhteistyössä ideoitiin lasten ja nuorten leiri, jonka aikana nuoret saisivat tehdä teoksia näyttelyyn ja lopuksi he saisivat osallistua avajaisiin. Minusta idea oli hieno. Osallistuin leirin suunnitteluun ja ohjaukseen Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsän opettajan sekä Näkymän tuottajan roolissa. Leirin markkinointi tuki näyttelyn tiedottamista ja sai paikalliset nuoret innostumaan leiristä niin paljon ettemme voineet ottaa kaikkia halukkaita mukaan leirille. Leiriläiset olivat erittäin aktiivisia ja tekivät paljon töitä teostensa eteen. Leiriläisten töiden kilpailuun hyväksyminen arvelutti aluksi, koska olin leiriläisten apuna sekä suunnittelussa että toteutuksessa. Mutta kun kilpailuun ei näyttänyt tulevan paljon ulkopuolisia töitä, päätimme ottaa leiriläisten työt mukaan kilpailuun. Taidekilpailuun osallistuminen oli hyvä motivaattori nuorille tehdä harkiten ja hyvin, ja kun kilpailun tuomareina toimivat tuotannosta ulkopuolella olevat taiteilijat Johanna Sinisalo ja Jii Roikonen ei ollut vaaraa, että kilpailun tuomarit olisivat olleet jäävejä toimimaan tehtävässään.

Leiri oli iso osa Näkymän tuotantoa ja vaikutti sen paikalliseen näkyvyyteen ja merkittävyyteen. Vaikka leirin suunnittelu alkoi vasta yhteistyömahdollisuuden selvittyä, oli leirin

toteutus hyvin lähellä aikaisempien vuosien symposiumien henkeä. Ja vaikka leirin rahoitus tuli Aide-yhdistyksen ja kaupungin puolelta, eikä kuulunut Näkymän varsinaiseen budjettiin, katson sen kuuluvan Näkymä-projektiin. Yhteistyö ja leiri oli erittäin onnistunut ja ilman leirin tuotoksia Näkymä olisi jäänyt erittäin suppeaksi.

3.4.5 Näyttelyn kuratointi ja pystytys

Projektin myöhäinen aloittaminen vaikeutti apurahojen hakemista ja aiheutti paineita löytää sopivia taiteilijoita ja motivoida heitä osallistumaan näyttelyyn. Olimme koko ajan avoimia uusille muutoksille ja hyödynsimme nopeasti mm. tilaisuuksia tuoda näyttelylle näkyvyyttä ja saada tuotantoapua yhteistyökumppaneiltamme. Tästä on hyvänä esimerkkinä nuorten kilpailuun liittyvän nuorten leirin järjestäminen ja avajaisten ulkopuolinen tarjoilun hoito.

Varsinaisia teosehdotuksia tuli avoimen haun kautta vain muutamia, mutta omien verkostojemme kautta kutsuimme näyttelyyn lisää taiteilijoita. Pyrimme tekemään näyttelystä mielenkiintoisen ja taiteellisesti laadukkaan töiden tiukan valikoinnin sijaan teosten sijoittelun avulla. Töiden sijoitteluun vaikutti hieman myös puiston muu käyttö ja otimme siinä huomioon muun muassa paikallisen Frisbeegolf-turnauksen pelireitin.

Näyttelyyn toteutettiin toimestani myös yksi teos yhteisöllisesti. Teoksen nimeksi tuli Löytö Nahkialajärven rannalla ja toteutin sen ystäväieni ja ohikulkijoiden kanssa. Teoksella halusin kunnioittaa edellisten Näkymien yhteisöllistä henkeä.

Järven ympäristö ja puisto ovat haastava paikka näyttelylle, sillä siellä on esillä useita aikaisempien vuosien töitä, jotka poikkeavat suuresti vuosittaisista teemoista, ja niiden sijoittelu on otettava huomioon uusien töiden paikkoja valittaessa. Teosten paikoilleen asettelussa saimme apua kaupungin ympäristöhuollosta. Teimme kaikille teoksille nimikyltit näyttelygrafiikkaa hyödyntäen aikaisempien näyttelyiden tapaan. Näyttelyn rakentamisesta johtuva kiire ja budjetin tiukkuus aiheuttivat sen, ettei näyttelystä pysytty tekemään QR-koodeilla toimivaa virtuaalikarttaa, jossa työt olisi esitelty. Virtuaalikartta on ollut aikaisempina vuosina toimiva ja näyttelykokemukseen vaikuttava seikka. Sen tekeminen olisi ollut kuitenkin hidasta ja saimme tiputettu näin menoja alemmaksi. Taloudellisista syistä hyödynsimme aikaisempien näyttelyiden opasteita mahdollisuuksien mukaan. Mitään uusia painotuotteita emme pystyneet tilaamaan, vaikka niillä olisi saanut paljon näkyvyyttä kaupunkikuvaan ja tienvarsille.

3.4.6 Avajaiset

Avajaiset järjestettiin kesäkuun viimeisenä päivänä Nahkialanjärven rannalla kaupungin puistossa. Ohjelmassa ensimmäisenä oli tuottajien tervetuloapuhe ja nuorten ympäristötaideleiriläisten todistusten ja kukkien jako. Avajaisien aikana puheen pitivät Taide Akaan hallituksen puheenjohtaja Marjukka Nikkilä, Osuuspankin toimitusjohtaja Tuomo Smått, Nuorisotoimen edustaja Sari Laaki ja näyttelyn suojelija Johanna Sinisalo sekä Jaana Suorsa ja minä. Puheiden ja kukitusten jälkeen oli tarjolla raparperimehua ja pieniä leivoksia, niiden tarjoilun hoiti Akaan vanhempien verkosto. Lopuksi tuottajat kiersivät näyttelyn yleisön ja kilpailuun osallistuvien nuorten kanssa. Kilpailijat esittelivät omat työnsä yleisölle. Päätimme kierroksen kiitoksiin ja puheeseen. Avajaisiin osallistuvat olivat pääasiassa leiriläisten vanhempia, näyttelyyn osallistuvia taiteilijoita ja heidän ystäviään. Paikalla oli myös Akaan sanomien toimittaja sekä taidekilpailun toinen tuomari Jii Roikonen. Avajaisien jälkeen halukkailla oli mahdollisuus siirtyä paikalliseen ravintolaan viettämään iltaa tamperelaisen kulttibändi Jahnukaisten keikalle.

3.4.7 Näyttelyn ylläpito ja purku

Näyttelyn ajan molemmat tuottajat seurasivat töiden kuntoa. Tarvittaessa kävimme korjaamassa tai poistamassa tuhottuja töitä. Ilkivaltaa oli yllättävän vähän ja lähes kaikki työt olivat esillä näyttelyn loppuun saakka.

Näyttelyn purun oli tarkoitus hoitua lähinnä tekijöiden itsensä toimesta, mutta lopulta me tuottajat purimme näyttelyn ja opasteet. Saimme apua kaupungilta painavien ja korkealle sijoitettujen töiden poistamisessa. Rikkoutuneet työt toimitettiin kaatopaikalle ja osa töistä jäi odottamaan palautusta taiteilijoille.

Näyttelyn jälkimarkkinointi ja uuden näyttelyn suunnitteluvastuu siirtyi Taide Akaan syyskokouksessa uudelle tuottajatiimille Näkymä 2018 purkamisen jälkeen.

3.5 Omaa pohdintaa näyttelystä

Ideamme näyttelyyn oli mielestäni hyvä: näyttely, jossa yhdistyvät aikuisten taiteilijoiden ja nuorten työt kauniissa puistossa. Tarkoituksemme oli luoda näyttely, jossa nuorten työt olisivat aikuisten töiden rinnalla, mutta näyttelystä tulikin lähes kokonaan lasten ja nuorten toteuttama. Tästä syystä teosten toteutustapa ja visuaalinen ilme olivat hyvin poikkeavia aikaisempiin näyttelyihin nähden.

Tutustuessani aikaisempien näyttelyiden sisältöön ja aikaisempien tuottajien kunnianhimoisiin ajatuksiin, olisin toivonut, että tämän vuotinen Näkymä olisi ollut enemmän linjassa niiden kanssa. Koen tärkeänä järjestää näyttelyn yhteyteen erilaisia oheistapahtumia sekä taiteilijoille että yleisölle, mikä toisi näyttelylle enemmän syvyyttä ja merkittävyyttä. Emme järjestäneet aikuisten symposiumia emmekä taiteilijaresidenssiä, koska halusimme panostaa enemmän nuorten osallistamiseen. Onneksi, pienestä budjetista huolimatta ja hyvien yhteistyökumppaneiden avulla, saimme pitää nuorten leirin, jossa pääsimme pohtimaan ympäristötaiteen merkitystä ja näin ohjaamaan nuoria heille uudenlaisen taideilmaisun äärelle. Nuorten valitseminen kohderyhmäksi oli riskialtispäätös. Painotuksemme nuoriin tuotti sen, että saimme kaupungilta enemmän tukea nuorten leirin, tiedottamisen ja näyttelyn pystytyksen muodossa, kuin aikaisempina vuosina. Luulen kuitenkin, että nuorille suunnatun markkinoinnin myötä aikuisten kiinnostus näyttelyyn ei herännyt. Tämä näkyi teosehdotusten määrässä ja laadussa.

Erilaiset keskustelutilaisuudet ja paikallisten taiteilijoiden tukeminen olisi voinut innostaa heitä osallistumaan näyttelyyn enemmän. Ehkä olisimme saaneet näyttelyyn laadukkaita paikallisia töitä, jos olisimme rohkaisseet aktiivisemmin myös paikallisia taiteilijoita osallistumaan näyttelyyn. Tiedotimme näyttelystä tietoisesti enemmän ammattitaiteilijoita valtakunnallisia tiedotuskanavia pitkin ja ajattelimme, että tiedotus saavuttaa siten myös paikalliset.

Aikaisempina vuosina näyttelyyn on osallistunut muutamia kymmeniä taiteilijoita, joiden työt ovat olleet joko paikoilleen rakennettuja tai paikalle tuotuja. Teokset ovat olleet näyttäviä ja monipuolisia. Kuraattorit ovat valinneet teokset tarkasti teeman mukaan. Tekijöille ei ole maksettu palkkaa, mutta jos on ollut varaa, on korvattu teosmateriaalit ja matkakulut. Kiitoksena ja kannatuksena joitakin töitä on myös lunastettu kaupungille. Viime vuosina taiteilijoita on ollut vaikea saada osallistumaan ilmaiseksi tällaiseen tapahtumaan.

Tämän vuoden teosehdotusten määrä oli yllätys. Saimme vain muutaman aikuisten teosehdotuksen koko keväänä. Myös nuorten kilpailutöiden vähyys yllätti minut. Luulimme, että tuhannen euron pääpalkinto lisäisi nuorten kilpailuun osallistuvien mielenkiintoa. Oletan, että kilpailutöiden hankkimisen epäonnistumisen syy oli liian lyhyt kilpailuaika, tiedottamisen vähäisyys ja kenties myös kilpailuun osallistumisen vaikeus. Lopullinen kilpailutyö olisi tullut tehdä itse paikan päällä valmiiksi. Nuorilla ei ole välttämättä mahdollisuuksia kuljettaa materiaaleja eikä osaamista tehdä oikeaa työtä. Ympäristötaideteosten teko on myös usein hidasta ja vaivalloista, mikä tarkoittaa, että nuoret olisivat tarvinneet majapaikan töiden teon ajaksi. Sivistysjohtaja Tero Kuusiston mukaan kaupungilla on halu säilyttää tapahtuma ja nostaa nuorten osallisuutta siinä (T. Kuusisto, henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2018). Toivoisin kuitenkin, ettei tapahtuma jää vain nuorten harrastustoiminnaksi vaan Näkymään saataisiin oikeasti kiinnostavia näkökulmia ja mielenkiintoisia ja taiteellisesti vaikuttavia töitä.

Teosten pystytys ja paikkavalinta oli luontevaa. Olin mukana nuorten kanssa katso-massa paikkoja ja pohdimme yhdessä millaisessa paikassa heidän työnsä tulevat parhaiten esille ja teimme pysytyksen yhdessä. Suorsa huolehti aikuisten töiden esillelaidosta ja valitsi niille sopivat paikat. Puisto on laaja ja työt olivat suhteellisen pieniä. Tarkoituksemme oli saattaa työ ja ympäristö sellaiseen suhteeseen, että puistossa liikkujalla olisi mukava löytää työt. Jo avajaisissa näin, että työt olivat selvästi lasten mieleen, kun he juoksivat työltä toiselle hihkuen. Näyttelyn visuaalinen ilme oli mielestäni erittäin onnistunut käytettävissä oleviin resursseihin nähden.

Myös myöhemmin näyttelyn kuntoa seurattessani puistossa kulkevat lapsiperheet näyttivät nauttivan teoksista suuresti. Viettäessäni aikaa puistossa lapset juoksivat löytämisen riemusta kirkuen teoksen luota toiselle, kuten tapahtui jo näyttelyn avajaisissakin. Näyttelyyn osallistuneiden nuorten vanhempien kanssa käydyissä keskusteluissa ilmeni, että näyttely koettiin tärkeäksi myös nuorille tekijöille ja heidän perheilleen. Tapahtuma oli kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut saamieni palautteiden pohjalta ja se koetaan erittäin tärkeäksi Akaassa.

Elokuussa kun kilpailun voittajat julkistettiin ja palkittiin kaupungin nuorisotoimen järjestämässä skeittiparkin avajaisissa, näki selvästi kuinka jännittävää ja kannustavaa nuorista oli saada tunnustus työstään.

Olen erityisen tyytyväinen omaan panokseeni Näkymän tuotannossa. Joustavuus, hyvät yhteistyötaidot ja paikalliset kontaktit auttoivat minua tuotannossa. Vähäiset kontaktit

valtakunnallisiin ympäristötaiteilijoihin ja paikallisiin taiteilijoihin taas vaikeuttivat teosten saamista näyttelyyn. Optimistinen suhtautuminen rahoituksen hankkimiseen asetti toteutukselle haasteita ja lopuksi jouduimme tyytymään huomattavasti pienempään palkkaan kuin mitä aluksi olimme sopineet. Saimme budjetin kuitenkin pidettyä kurissa pienentämällä kilpailupalkintosummaa sekä vähentämällä palkkaamme ja graafikon työtä.

Näyttelyllä oli kaunis grafiikka ja käytimme markkinoinnissa monipuolisesti erilaisia kanavia. Emme kuitenkaan saaneet markkinointia onnistumaan odotetusti. Oletan sen johduneen kuitenkin enemmän aikataulusta kuin markkinointitavasta.

Tuotanto oli opettavainen kokemus ja suhtaudun siihen opinnäytteenäni, en kuitenkaan enää lähtisi tuottamaan tapahtumaa ilman asianmukaista korvausta.

4 NÄKYMÄ KAUPUNGIN IMAGOTEKIJÄNÄ

Yle uutiset otsikoi kesällä 2017, että ympäristötaidetta halutaan kaikkialle ja että se antaa asuinpaikalle sielun. Jutussa kaksi ympäristötaiteen ammattilaista, Kaarina Kaikkonen ja Jan-Erik Andersson, kertovat mielipiteitään ympäristötaiteen merkityksestä. Andersson sanoo suoraan, että nykyarkkitehtuuri on tylsää. "Ihmiset haluavat, että heidän asuinpaikkoihinsa satsataan ja, että asuinpaikoilla on sielu. Sen sielun tekemisessä taiteella on suuri rooli." Molemmat taiteilijat kannattavat julkisen taiteen perusideaa, jonka mukaan taiteen tehtävä on tehdä paikoista tunnistettavia. Heidän mukaansa yhä useampi kaupunki ja kunta on havainnut taiteen merkityksen. (Yle uutiset 7.8.2017.) Näkymä on taidetta, joka tuo Akaaseen tunnistettavuutta. Millä konseptilla Näkymä voisi olla osa kaupungin tuottamaa taidetta? Voisiko Näkymä muuttua kesätapahtumasta osaksi Akaan kaupunkisuunnittelua? Olihan Näkymä 2003 jo osa Toijalan keskustan kehittämishanketta (Näkymä 2018 -Alinen Akaa, historiaa).

4.1 Kaupungin imago ja kulttuuri

Yhdyskuntasuunnittelun emeritusprofessori Pekka Virtanen (1999) on pohtinut kaupunkien tunnettavuuteen vaikuttavia tekijöitä ja luetteloinut niitä kirjassaan Kaupungin imago.

Luettelossa mainitaan Toijalan kohdalla Tapetti- ja veturimuseo, Kylmäkosken kohdalla Kurisjärven autourheilurata ja Viiala tunnetaan tuon listan mukaan Viialanviiloista. (Virtanen 1999, 168-169.) Kaupungin ulkoinen identiteetti eli imago ei synny hetkessä ja vaikka listaus on jo vuodelta 1998, ovat nuo paikat vielä ainakin paikallisessa tiedossa hyvin. Toijalan museot toimivat edelleen, Kurisjärven JM-rata on tunnettu ja vaikka Viialan viilatehdas onkin lopettanut toimintansa, sen muistoa kunnioitetaan Viialan kotiseutumuseossa.

Virtasen kirjan pohdinnat, siitä mikä tekee paikasta tunnistettavan, ovat ajatuksia herättäviä. Virtasen mukaan jotkut kaupungit eivät ole löytäneet omaa imagoaan ja pelkkä nimi ei riitä tekemään paikasta erottuvaa. Kaupunki ei ole vain sen talot ja ympäristö, eikä se ole vain kaupungin ulkoinen identiteetti eli imago vaan se on enemmän. Kaupunki on paitsi ympäristö, myös ihmisiä, jotka kokevat ja vaikuttavat siihen. Kuinka kaupunki koetaan, voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen identiteettiin. Kaupungin imago voi syntyä esimerkiksi konkreettisen symbolin tai kuuluisan ihmisen/tapahtuman ympärille (Virtanen 1999, 9, 153,156).

Virtasen mukaan kulttuuri on yksi kaupunkien kasvava imagotekijä. Esimerkkinä hän nostaa esille musiikin ja sen yhteydessä kaupungit Savonlinna, Kuhmo ja Kaustinen. ”On uljasta olla kuhmolainen, kun kaupungissa järjestetään jo maailmankuuluksi tulleet kamarimusiikkipäivät; symbolina on tällöin tapahtuma, ei konserttitalo tms. konkreettinen esine.” (Virtanen 1999, 11, 35,156) Akaan kaupungin strategiassa esitetään, että kaupunki olisi viihtyisä ja tunnettu kaupunki Suomen kasvukolmiossa. Akaasta toivotaan, että se olisi vireä ja tapahtumarikas paikka. (Akaan strategia 2018–2025). Voisiko Näkymä olla se Akaan sisäistä ja ulkoista positiivista identiteettiä tukeva tapahtuma?

4.2 Akaa on vireä

Akaan strategiassa mainitaan, että Akaa on vireä; ”Vireys varmistaa kaupungin elinvoiman ja kehittymisen” ja ”Vireässä Akaassa on paljon tapahtumia ja muutenkin tekemisen meininki” (Akaan strategia 2018–2025).

Vireä ja kaunis ympäristö viestii mielestäni myös positiivisten ympäristöarvojen näkymistä kaupungissa. Pelkkä harmaa kaupunki ei viesti elinvoimaisuudesta eikä innosta yhteisöllisyyteen eikä tunnu paikalta, joka edistäisi hyvinvointia. Näkymä tuo kaupunkiin ympäristötaidetta kaupunkilaisten koettavaksi. Ympäristötaiteen merkitystä kaupunkikuvan rakentumisessa tutkiessani, törmäsin vakiintumattomaan ja vain satunnaisesti käytettyyn termiin vihertaide, joka pitää sisällään muun muassa ympäristötaiteen ja kaikenlaisen viherrakentamisen (Vihreä päänsärky 8–10). Vihertaitteessa kuten myös muussa taitteessa liikutaan usein filosofian ja estetiikan kentillä.

Itä-Suomen yliopiston ympäristöestetiikan emeritusprofessori Yrjö Sepänmaa puhuu siitä, kuinka ihminen elää ympäristönsä kanssa keskinäisessä riippuvuussuhteessa ja kuinka Ihmisen jälki näkyy ympäristössä mitä enemmän sitä on muokattu. Hän muistuttaa, että maisemanhoito on suuren luokan vihertaidetta ja vaikka esimerkiksi kaupunkien puutarhat ovat vahvasti esteettisesti painottuneita voi pienikin teos oikealla tavalla esille tuotuna olla ”maisemallinen maamerkki ja kiinne kohta, ympäristönsä jäsentäjänä.” Hän myös korostaa, että kaikenlainen vihertaitteen kenttä näyttäytyy taiteen ja estetiikan valossa aina muuttuen ja kasvaen. Vihertaide saa olla vapaata ja siinä saa näkyä luovuus, kekseliäisyys ja yllätyksellisyys. (Vihreä päänsärky 13–17). Tämä kaikki sopii yhteen

Näkymän tavoitteen kanssa tuoda ympäristötaidetta kaikkien akaalaisten arkeen ja voisi olla se kantava ajatus millä Akaata rakennetaan ja hoidetaan nyt ja tulevaisuudessa.

4.3 Näkymän kunnallinen rahoitus

Julkisen taiteen tuottamiseen on monia erilaisia rahoitusmalleja. Yleisimmin käytössä olevat mallit on esitelty prosenttiperiaatteen verkkosivuilla (Prosenttiperiaate, Rahoitusmallit). Jos kunnalla on visio, millaista julkista taidetta se haluaa ja millaista kulttuurielämää se tukee, ratkaistavana on vielä millä rahalla se tuotetaan. Näkymän tuotantoon oleellisena liittyy rahoituksen riittämättömyys. Jos Näkymä kehittyisi pysyvämpään ja laajempaan muotoon niin, että Näkymä-taidetta tulisi esiin kaupungin uusissa rakennushankkeissa, voisiko sen rahoitusmalliksi tulla joku kuntien talouteen soveltuvista julkisen taiteen rahoitusmalleista? Tällä hetkellä kunnilla on käytössä ainakin taideohjelma, taidevelvoite tontin luovutuksessa, rahastomalli ja prosenttiperiaate. (Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit.)

Niin sanottu prosenttiperiaate on ollut Suomessa käytössä jo 1960-luvulta lähtien. Päätöksen prosenttiperiaatteen noudattamisesta joko systemaattisesti tai tapauskohtaisesti tekee yleensä kaupunginhallitus tai kaupunginvaltuusto, ja taideasiantuntijana toimii esimerkiksi kaupungin taidemuseo. Prosenttiperiaatteen mukaan kunta päättää käyttää noin yhden prosentin kunkin kohteen rakennuskustannuksista taiteeseen. (Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit.)

Taidetta voidaan myös rahoittaa ja tilata asettamalla tontinluovutusehtoihin taidevelvoite. Tällöin kunnan tai kaupungin tekemän prosenttiperiaatepäätöksen toteuttaminen siirtyy rakennuttajalle. Se velvoittaa rakennuttajat sitoutumaan taideteosten toteuttamiseen. (Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit)

Rahastomallissa alueen rakennuttajilta kerätään määrätty osa rakennuskustannuksista yhteiseen rahastoon. Rahoitusosuus voidaan määritellä esimerkiksi rakennettavan kersalan kautta. Rahastomallin avulla asuinalueelle voidaan hankkia isoja, yleisille alueille sijoituvia taideteoksia sen sijaan, että kukin taloyhtiö hankkisi omat teoksensa. Mallia käytettäessä tulee hyvissä ajoin miettiä ja sopia, kuka taideteokset omistaa ja kenen vastuulla on niiden huoltaminen. Rahastomallia sovelletaan tällä hetkellä suurissa rakennushankkeissa muun muassa Helsingin Kalasataman, Jyväskylän Kankaan ja Porvoon Länsirannan rakentuvilla asuinalueilla. Rahastomalli mahdollistaa prosenttiperiaatteen

laajentamisen muille taiteenaloille, sillä rahastosta voidaan rahoittaa myös erilaisia kulttuuritapahtumia. (Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit)

Prosenttiperiaate elää nousukautta. 2010-luvulla prosenttiperiaatteeseen on sitoutunut 20–30 uutta paikkakuntaa. (Yle uutiset 5.10.2016; Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit)

Ympäristötaide voi hyvin. Sen kiinnostavuus ja vetovoimaisuus on löydetty monessa paikassa. Jos etsii Yle uutiset verkkosivustolta juttuja hakusanalla ympäristötaide löytää, useita juttuja mielenkiintoisista teoksista, joita on toteutettu ympäri Suomea sekä julkisin että yksityisin varoin. Useiden teosten valmistuksen ja ylläpidon taustalla ovat vapaaehtoiset tekijät. Usein ympäristötaide linkittyy paikalliseen historiaan tai muuten paikalliseen identiteettiin, sitä tekevät niin sanotut ITE-taiteilijat, jotka ovat itse oppineita ja kirjain yhdistelmä tulee sanoista itse tehty elämä. ITE- taide on suomalaista kansan taidetta ja on tekijänsä omaan elinympäristöön, kulttuuriseen taustaan ja kokemusmaailmaan sitoutuvaa taidetta (Ite, Ite -taide) Kotiseurakkaus näkyy ITE-taiteilijoiden töissä ja ne mielletään usein ei-kaupallisiksi, vaikka Suomessa on useita merkittäviä ITE-taiteilijoiden teoksia, jotka ovat varteenotettavia matkailukohteita. (Kerran elämässä -matkaopas maailmaan.)

Ympäristötaidetta osataan kuitenkin hyödyntää myös kaupallisesti. Tästä hyvä esimerkki on juuri Leppävirralle auennut Muumi-jääloula, jonka toivotaan olevan koko Pohjois-Savon matkailun vetonaula (Ilta-Sanomat 21.12.2018; Savon sanomat 22.10.2018).

Näkymä sijoittuu kotimaisen ympäristötaiteen kentässä ammattimaisesti tuotettujen kesätapahtumien joukkoon, mutta niukan budjetin vuoksi tunnelma näyttelyissä on jäänyt usein harrastelijamaisen oloiseksi. Näyttelyn alkuperäinen tarkoitus on ollut paikallisen osaamisen tukeminen ja taidekasvatus. Tapahtumaa on kuitenkin haluttu kehittää taiteellisesti korkeatasoisemmaksi matkailukohteeksi.

Pitkästä historiasta ja osaavista tuottajista ja taiteilijoista huolimatta odottelemme edelleen sitä "potin räjäyttävää" näyttelyä.

Vuodesta toiseen Näkymä nousee kuitenkin Akaan uutisten joukkoon. Teoksia tuhotaan ja varastetaan, niistä pidetään tai ei pidetä.

Kesän 2018 Näkymä ei noussut suureksi uutiseksi, mutta kokemukseni mukaan Nahkialanjärven puiston käyttäjät ovat ottaneet Näkymän vastaan positiivisesti. Jos tavoitteena on, että Näkymä aiheuttaisi ihmisissä "wow"-reaktion, niin koen ettemme

onnistuneet siinä. Jos haluaisimme enemmän sitä, näyttelyn suunnitteluun pitäisi palauttaa suuret unelmat ja uskaliaat haaveet.

Akaan Toijalan keskustaa ollaan kehittämässä ja olisi hyvä saada ihmiset huomaamaan kaupunki uudella tavalla. Näkymä antaa mahdollisuuden nostaa kaupungin eri alueita esille ja herätellä asukkaita keskustelemaan kaupungin tulevaisuudesta enemmän. Minusta ympäristötaidetta ja Akaan seutua pitäisi kehittää pidemmällä tähtäimellä ja kestävämmiin kuin vain yhdellä Näkymän kaltaisella kesätapahtumalla.

Näkymästä vetovoimaa -hankkeen hankesuunnitelmassa esitelty katsaus on edelleen hyvä ja esiin nostamisen arvoinen kuvaus Näkymän nykytilasta ja tulevaisuuden visioista. Katsauksen on laatinut Pekka Ruuska, tuolloinen Arteles Crestive Centerin johtaja, ja hän perustelee kulttuurin hyödyntämisen tärkeyden taloudellisen kasvun mahdollistajana. Hänen mukaansa korkealaatuinen sisältö ohjaa ihmisten kulutustottumuksia ja jos kaupungilla on hyvä vetonaula, se saa kesäiset kotimaan matkailijat pysähtymään ja kulluttamaan alueella. (Ruuska 2012) Itse pidän hyvänä esimerkkinä Kotkaa, joka on muuttanut imagoaan ankeasta ja rumasta satamakaupungista. Nyt se on kaunis ja vetovoimainen kaupunki rohkean kaupunkisuunnittelun ansiosta (Yle uutiset 23.7.2016.). Toinen esimerkki on Kittilän SnowVillage, joka koostuu lumesta ja jäädästä. Se on matkailukohde, jossa voi vaikka yöpyä jäähotellissa. Rohkea ja paikallista ilmastoa hyödyntävä nähtävyys on saanut näkyvyyttä mediassa ja houkuttanut kävijöitä kaukaisesta sijainnistaan huolimatta. Akaan sijainti Helsinki–Hämeenlinna–Tampere-kulkuyhteyden varrella mahdollistaisi helposti kaupunkiin pysähtymisen, jos siihen olisi tarpeeksi houkuttelevaa syyä. Kaupunkikulttuurin ja taiteen ystävänä toivoisin sen olevan laadukasta ympäristötaidetta tai arkkitehtuuriltaan korkeatasoista kaupunkisuunnittelua.

Toijalan kulttuurielämä on kokenut viime vuosina muutoksia ja se on joutunut säästötoimien kohteeksi niin, että muun muassa kulttuurikoordinaattorin virassa ei ole koko-aikaista työntekijää. Kaupunki tarvitsee osoituksen siitä, että taide tuo kaupunkiin positiivista energiaa. Mielestäni kulttuurikoordinaattorin tulisi olla kokoaikainen ja hänellä pitäisi olla työpari. Kahden työntekijän voimin Akaan kulttuurielämä saataisiin uusille urille.

Tapahtuman järjestämisessä ja rahoituksessa on paljon sellaista, minkä voisi ja pitäisi tehdä paremmin. Lähes vuosittain vaihtuvat kuraattorit ja tuottajat lähtevät urakkaan suurin unelmin ja tavoittein. Näkymästä näkyvyyttä -hanke nosti Näkymän tasoa huomattavasti ja mukaan saatiin ulkomaisia taiteilijoita ja kunnianhimoisia kuraattoreita.

Näkymä koettiin valmiiksi brändiksi kaksivuotisen hankkeen jälkeen vuonna 2013. Ajatus tuli esille sivistysjohtaja Jukka Oksan puheesta (Valkeakosken sanomat 2.3. 2013). Tuolloin Näkymällä oli ollut takana kaksi vuotta, jossa näyttelyn budjetti oli ollut yhteensä yli satatuhatta. Jos Näkymän taso oli koettu tuolloin hyväksi, niin seuraavien vuosien kaupungin viiden tuhannen avustus ei mahdollistanut läheskään yhtä korkeatasoista tuotantoa, ja vaikka hanke sai Näkymälle hetkellisesti nostetta, on tuo noste nyt mielestäni karissut pois. Kuten saimme huomata, kesän 2018 alle kymmenen tuhannen budjetti ei mahdollista kovin ammatillisesti korkeatasoista tuotantoa. Jos tilanne jatkuu yhtä pienellä rahoituksella niin Näkymän jatkamista olisi syytä harkita tosissaan. Vuosittain toistuvan tapahtuman rahoitus ei voi olla yksittäisten apurahojen varassa. Jos Näkymä ei pysty uudistumaan niin, että kaupunki, sponsorit ja yhteistyökumppanit ovat tapahtuman takana tosissaan, tai jos Näkymä ei pysty osoittamaan taloudellisen panostuksen kannattavuutta ja kulttuurillista arvoaan kaupunkilaisille, miksi tapahtumaa pitäisi jatkaa?

Syksyllä 2018 järjestettiin Akaan Lux-tapahtuma. Tapahtuma järjestettiin samassa puitossa kuin Näkymäkin. Tapahtuma oli vaikuttava ja keräsi toista tuhatta kävijää yhdessä illassa, mikä oli paljon enemmän kuin mitä odotettiin. Tapahtuma oli suunnattu kaikille, siellä oli esillä sekä lasten että aikuisten tekemiä valotaideteoksia. (Akaan seutu 9.10.2018.) Teoksissa ei ollut ääntä eikä missään kaupiteltu makkaraa tai kahvia. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja mieleenpainuva. Koko kesän kestävä näyttely ja yhden illan tapahtumaa ei voi verrata toisiinsa, muuten kuin että oikeanlaisella panoksella tapahtumasta saadaan vetävä.

Voisiko Näkymää ajatella joko niin, että kaupunki sijoittaisi tulevaisuudessa enemmän ympäristötaiteeseen ja kaupunkisuunnitteluun julkisen taiteen rahoitusvaihtoehtojen avulla ja Akaa olisi aina "Näkymä", tai että Näkymä palaisi enemmän juurilleen, unohtaisi vierailevat kuraattorit ja keskittyisi antamaan paikallisille mahdollisuuden tehdä ja toteuttaa ympäristötaidetta enemmän ITE-taiteen hengessä. Tällöin taidetta voisi tuottaa kaupunkiin vapaasti ja/tai ohjatusti (ehkä vierailevien taiteilijoiden avustuksella) niin, että lammen ympäristöön tulisi eloa kaikella mahdollisella tavalla. Siellä voisi olla maataidetta, kaupunkipuutarhoja, veistoksia ja vesielementtejä. Toivoisin, että Akaa voisi olla kaupunki, jossa taide olisi osa mielenkiintoista ja iloista kaupunkimiljöötä rohkeasti ja näyttävästi. Kaipaamme isompaa ja vaikuttavampaa "sitä jotain" kaupungin ilmeeseen.

5 YHTEENVETO

Opinnäytetyöhöni kuului ympäristötaidenäyttely Näkymän tuottaminen ja sen raportointi. Raporttini koostuu ajatuksistani Näkymä 2018:n toteutuksesta ja suhteutan kokemuksiani aikaisemmista Näkymä-näyttelyistä keräämääni tietoon. Ajatukseni tapahtumasta ja sen tulevaisuudesta ovat subjektiivisia tulkintoja, jotka perustuvat aiheesta keräämääni materiaaliin, kokemuksiini Näkymän tuotannossa ja yleiseen tietämykseeni kulttuurista ja taiteesta. Ajatuksiini ovat vaikuttaneet suuresti taiteilijan ja Näkymän aikaisemman tuottajan Pauli Ahopellon syvälliset pohdinnat ympäristötaiteesta ja hänen tapansa tuottaa Näkymää. Ajattelen, että ajatukseni ja pohdintani ovat sitä uutta tietoa, jota kehitysprojektissa tuotetaan ja joka tuodaan esille muiden hyödynnettäväksi. Paulin kanssa työskentely on antanut minulle työkalut nähdä Näkymä uudenaikaisessa valossa.

Raporttia kirjoittaessani mielestäni mielenkiintoisimmiksi asioiksi nousivat Näkymän historia ja aikaisempien tuottajien ja tekijöiden Näkymälle antamat tavoitteet ja merkitykset. Se, miten ne todellisuudessa ovat toteutuneet olisi ihan uuden tutkimuksen aihe. Olen pyrkinyt tiivistämään projektiraportin mahdollisimman selkeäksi ja kuvannut raportissani vain tärkeimmät tuotannon vaiheet. Tapahtumatuotantoon liittyy paljon pienempiä ja suurempia asioita, joita pitää tehdä ja ottaa huomioon. Ne ovat kuitenkin aikasidonnaisia ja siten, joka projektissa muuttuvia, siksi jätin ne pois raportistani. Tärkeintä kuitenkin on tietää, mitä on tekemässä, suunnitella se mahdollisimman huolellisesti, etsiä oikeat tekijät oikeisiin paikkoihin ja tehdä kaikki niin hyvin kuin mahdollista. Jos tekemiseen ja lopputulokseen saa sisällytettyä jotakin ”oikeaa”, hauskaa ja maailmantilaa parantavaa, aina vain parempi.

Olen esittänyt tärkeimmiksi asioiksi tulevia Näkymä -näyttelyitä suunnitellessa ensimmäisten näyttelyiden visioiden nostamisen taas tavoitteeksi ja rahoituksen suunnitelmällisuuden. Minusta olisi erityisen tärkeää pohtia myös sitä, kuinka Näkymä voisi toimia paremmin paikkakunnalla positiivisena imagotekijänä.

Näkymän perimmäinen tarkoitus on paikallisen osaamisen ja kulttuurin tukeminen. Jos kuitenkin Akaan oman väestön kiinnostus ei herää eikä tapahtumaa koeta tärkeäksi edes paikallisesti, ei sen toteutumisella tai toteutumattomuudella ole mitään merkitystä. Rahoituksen hankkiminen vuosittain toistuvaan tapahtumaan on haastavaa. Tässä tapauksessa kaupunki on sitoutunut avustamaan tapahtumaa mutta avustus on niin pieni, ettei se riitä edes kunnolla yhden tuottajan palkkaan. Ehkä kaupungin tulisi ottaa isompi

vastuu koko tuotannosta. Ehkä uusi kulttuurikoordinaattori voisi koordinoida tapahtumaa. Jos tuottaja on edelleen ulkopuolinen, tapahtumaan tulisi saada enemmän taloudellista tukea säännöllisesti. Nyt tuen vuosittain määrä riippuu apurahoja antavista tahoista ja paikallisista sponsoreista. Taloudellisen tuen tärkeys on kiistaton, mutta mielestäni tärkeämpää on kuitenkin tekijöiden tahtotila. Vapaaehtoisuuteen ja iloon perustuva tekeminen luo yhteenkuuluvuutta ja sisältöä tekemiseen. Joskus yhteistyö tuottaa sellaista, mitä rahalla ei saisi vaikka yrittäisi. Paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuriväen kiinnostus tapahtumaa kohtaan pitää sen hengissä. Jos siitä ei pidetä kiinni, ei tapahtumalla ole jatkuvuutta.

LÄHTEET

Aineistolähteet

- Ahopelto, P. 2017. Yksityinen sähköposti 26.10.2017. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Ahopelto, P. 2018. Yksityinen sähköposti 9.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Juntunen, M. 2018. Muistiinpanot tuotannosta.
- Kaarnamo, N-A. 2019. Yksityinen sähköposti 21.1.2019. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Kuusisto, T. 2018. Yksityinen sähköposti 17.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Laaki, S. 2018. Yksityinen sähköposti 16.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen
- Lindroos, M. 2018. Yksityinen sähköposti 4.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Nikkilä, M. 2018. Yksityinen sähköposti 3.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Oksa, J. 2018. Yksityinen sähköposti 2.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.
- Ruuska P. 2012. Näkymän nykytila ja tulevaisuuden visio. Lausunto. T. Kokko. Näkymästä vetovoimaa 2012-2013. Julkaisematon hankesuunnitelma.
- Saliniemi, S. 2018. Yksityinen sähköposti 3.10.2018. Viestinsaaja: Mirva Juntunen.

Kirjallisuus

- Akaa, Suomen hunajapääkaupunki. Akaan kaupungin verkkosivusto. Viitattu 25.12.2018. https://www.aka.fi/aka_info/.
- Akaan seutu 4.7.2018. Laran ja Jennin mielestä Juuret-teos on sikahieno.
- Akaan seutu 4.11.2014. Satu Kiuru ja Mia Muurimäki haluavat Näkymästä vientituotteen. Viitattu 17.2.2019. <https://akaanseutu.fi/2014/11/04/satu-kiuru-ja-mia-muurimaki-haluavat-nakymasta-akaan-vientituotteen/>.
- Akaan seutu 6.7.2016. Näkymän teoskierros sai ennätysyleisön. Viitattu 17.2.2019. <https://akaanseutu.fi/2016/07/06/nakyma-teoskierros-sai-ennatysyleison/>.
- Akaan seutu 9.10.2018. Akaan Lux sai kaupunkilaiset liikkeelle. Viitattu 24.1.2019. <https://akaan-seutu.fi/2018/10/09/akaan-lux-sai-kaupunkilaiset-liikkeelle/>.
- Akaan seutu 10.2.2013. Akaan kaupunki tukee Näkymää 5000 eurolla ja työntekijöidensä työpanoksella. Viitattu 24.1.2019 <https://akaanseutu.fi/2013/10/02/akaan-kaupunki-tukee-nakymaa-5-000-eurolla-ja-tyontekijoidensa-tyoanoksella/>.
- Akaan seutu 22.1.2014. Ensi kesän Näkymä ponnistaa maasta.
- Akaan seutu 25.4.2018. Sarjakuvapajassa piirrettiin Alista Akaata.
- Akaan seutu 27.8.2013. Rahat ja resurssit ovat lopussa, TaideAkaa ei jatka Näkymää.

Herlin, A. n.d. 5 x Suomen parhaat ITE-taide teokset. Kerran elämässä – matkaopas maailmaan -verkkosivusto. Viitattu 7.1.2019. <https://kerranelamassa.fi/kotimaan-matkailu/suomen-parhaat/ite-taide/>.

Ite, Ite -taide. ITE-taiteen verkkosivu. Viitattu 15.2.2019 <http://itenet.fi/>.

Iltta-Sanommat 21.12.2018. Muumi-jääluola avautuu Leppävirralle – vetonaulaksi toivottu näyttely sijaitsee 30 metrin syvyydessä. Julkaistu: 21.12.2018 Viitattu 7.1.2019 <https://www.is.fi/matkat/art-2000005943374.html>.

Kansan Uutiset 21.11.2011. Näkymästä vetovoimaa -hanke käynnistyy. Viitattu 24.1.2019. <https://www.kansanuutiset.fi/artikkeli/2688265-nakymasta-vetovoimaa-hanke-kaynnistyy>.

Näkymä 2013. Maa ja paikka. Toim. A.-L. Kopperi. Verkkojulkaisu. Viitattu 17.2.2019. <http://www.nakyma.fi/assets/katalogi2013.pdf>.

Näkymä 2018. Alinen Akaa. Näkymä 2018 verkkosivusto. Viitattu 1.3.2019. <http://www.nakyma.fi/>

Näkymä 2018. Näkymä -tapahtuman historiaa lyhyesti. Näkymä 2018 -verkkosivusto. Viitattu 25.12.2018 <http://www.nakyma.fi/historiaa.html>.

Prosenttiperiaate, Taidehankintojen mallit. Suomen Taiteilija seuran ylläpitämä verkkoaineisto. Viitattu 25.12.2018. <https://prosenttiperiaate.fi/taidehankintojen-mallit/>.

Savon sanomat 22.10.2018. Leppävirralle avataan elämyksellinen Muumi-jääveistospuisto – mukana jäänveiston mestareita. Viitattu 7.1.2019. <https://www.savonsanommat.fi/savo/Leppavirralle-avataan-elämyksellinen-Muumi-jääveistospuisto--mukana-jäänveiston-mestareita/1273554>.

Sepänmaa, Y. 2017. Maa vihertyy. Teoksessa Vihreä päänsärky. Taidetta siemenestä kompostiin. Toim. Y. Sepänmaa, L. Heikkilä-Palo & V. Kaukio. Helsinki: Maahenki Oy.

Sue 6.6.2012. Liekki ja Janne Laurila Näkymässä. Viitattu 17.2.2019. <http://www.sue.fi/2012/06/liekki-ja-janne-laurila-nakymassa/>.

Taide Akaa ry, Näkymän historiaa. Taide Akaa verkkosivusto. Viitattu 17.2.2019. <https://www.taideakaa.fi/nakyma/>.

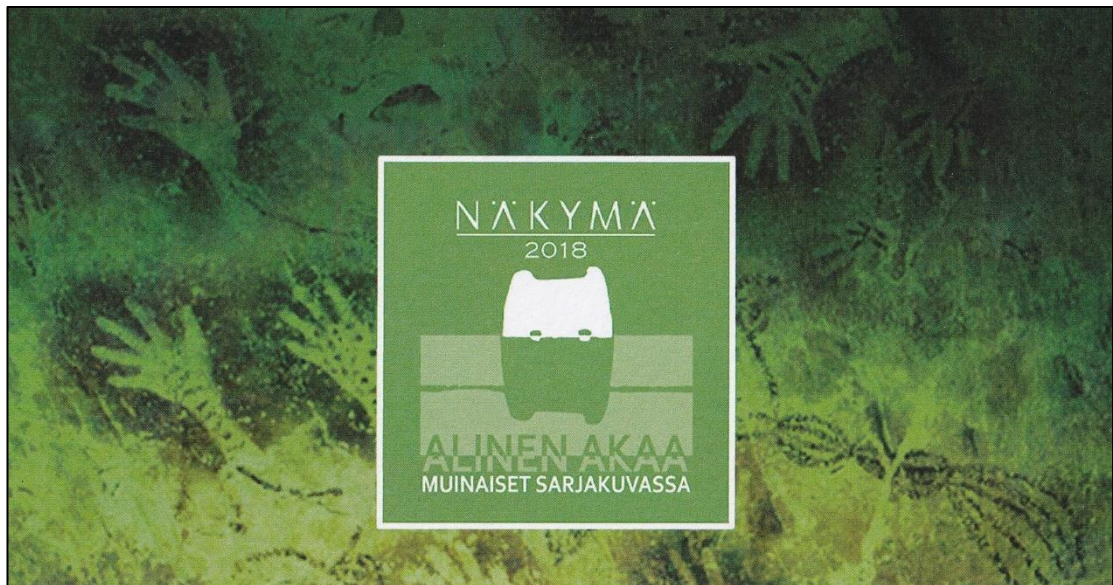
Virtanen, P. V. 1999. Kaupungin imago. Mikä tekee Pariisista Pariisin ja Pisasta Pisan. Tampere: Rakennustieto Oy.

Yle uutiset 5.10.2016 Suomalaiset haluavat taidetta arkeensa – julkinen taide saa kansalaisten tuen. Viitattu 28.1.2019 <https://yle.fi/uutiset/3-9210570>.

Yle uutiset 7.8.2017. Ympäristötaidetta halutaan nyt kaikkialle – "Se antaa asuinpaikalle sielun. Viitattu 25.12.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-9714965>.

Yle uutiset 23.7.2016. Kaupungin vihatuin mies taikoi rumista satamista satumaan – sai aikaan kansanvaelluksen. Viitattu 25.12.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-903>.

Liite 1. Nuorten kilpailukutsu

TAIDEKILPAILU NUORILLE:

OSALLISTU NÄKYMÄ2018 -NÄYTTELYN TEOSHAKUUN!

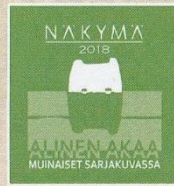
Suunnittele sarjakuvahenkkinen ympäristötaideteos
NÄKYMÄ 2018 - ALINEN AKAA - muinaiset sarjakuvassa
– ympäristötaidenäyttelyyn.

Näyttely 1.7. – 30.8.2018 Akaan Toijalassa
Pääpalkinto on 1000 euroa

www.nakyma.fi

Instagram @nakymä #nakymä2018

Facebook Näkymä

ALINEN AKAA – MUINAISET SARJAKUVASSA

Kilpailu on suunnattu 15–25 –vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Siihen voi osallistua yksin tai ryhmässä, yksityisesti, koululaisryhmänä tai opiskeluprojektissa.

Teema ”Alinen” valottaa, millaisia muinaishistorian jäänteitä saattaa löytyä maan sisältä. Siinä lähtökohta mielikuvitukselle luoda hahmoja, joita tuolloin oli tai kuvittelemme olleen olemassa. Hahmo voi olla maan alta pönkimässä oleva monsteri, muinainen avaruusolento, rinnakkaistodellisuuden hahmo tai vaikkapa hahmon käsi, joka kurkottaa ylös maasta. Maan alta voi löytyä outoja esineitä, mitä niillä on aikoinaan tehty? Kenelle ne kuuluvat? Hahmosta voi näkyä vain sammaloitunut päälaki tai oudon muinaiseläimen häntä.

Suunnittele hahmo tai maasta näkyvän hahmon osa tai sille kuuluva esine, jonka voi valmistaa veistokseksi/teokseksi ympäristötaidenäyttelyyn. Huomioi, että teos on ulkoilmassa kaksi kuukautta, joten luonnoksissa voi miettiä mikä/mitkä materiaalit sopivat parhaiten. Ulos sopivat mm. kivi, sammal, paju, puu, myrkytön kierrätysjäte, betoni, lakattu kipsi, metalli... mitä muita materiaaleja keksit? Hahmosta voi tehdä lisäksi lyhyen sarjakuvan, jonka lähettää kilpailutyön mukana.

Kilpailun aikataulu:

Lähetä suunnitelmakuva ja selvitys teoksestasi (kuvan resoluutio max 200, kuvan koko 12x12) 15.5. mennessä osoitteeseen: nakyma@akaa.fi

Ehdotukset esikarsitaan 25.5. mennessä ja kilpailuun osallistuville ilmoitetaan. Kilpailutöiden tulee olla valmiina ja paikoillaan 29.6. Töiden rakentaminen paikoilleen 28–29.6. Tapahtuman ohjelmalliset avajaiset ovat 30.6. klo 18 Nahkialan järven rannalla Toijalassa.

Lisätietoja: nakyma@akaa.fi

Liite 2. Aikataulu

Liite sisältää Näkymä-ympäristötaidenäyttelyn suunnitellun ja toteutuneen aikataulun.

Ideaalin aikataulun rakenne perustuu Taide Akaa Ry:n puheenjohtajan Marjukka Nikkilän antamiin ohjeisiin, vanhojen apurahahakemusten aikataulusuunnitelmiin ja omaan kokemukseeni. Jos Näkymän tuotantotiimi pysyisi pidempään samana suunnittelun voisi aloittaa jo vuotta aikaisemmin, jolloin näyttelyn suunnittelun ja apurahojen hakuun voisi käyttää enemmän aikaa.

	Ideaali aikataulu	Näkymä 2018 näyttelyn toteutunut aikataulu
Elokuu	Edellinen Näkymä päättyy. Näyttelyn purku ja jälkimarkkinointi.	Edellinen Näkymä päättyy. Näyttelyn purku ja jälkimarkkinointi.
Syyskuu	Tuottaja ja kuraattori aloittavat työnsä heti, kun henkilöt ovat selvillä.	Tuottaja lupautunut tehtävään, Kuraattoriehdokkaita käydään läpi
Lokakuu	Näyttelyn teema ja aikataulusuunnittelu ja rahoitushaku käyntiin.	Taide Akaa ottaa vetovastuun Näkymä 2018 tuottamisesta. Työryhmään valitaan Mirva Juntunen, Jaana Suorsa ja Harri Salminen.
Marraskuu	Yhteinen aloituspalaveri työryhmällä marraskuun alussa: Kaupungin edustus, Taide Akaa, tuottaja ja kuraattori.	Näyttelyn teema ja aikataulusuunnittelu 16.12.
Joulukuu	Yhteistyökumppaneiden etsintä. Taiteilijahaku käyntiin. Lehdistötiedotteet, verkkosivujen päivitys.	
Tammikuu	Visuaalinen ilme, teeman julkistus, tiedotus ja markkinointi.	Yhteinen aloituspalaveri työryhmällä 30.1: Kaupungin edustus, Taide Akaa, tuottaja ja kuraattori.
Helmikuu		Rahoitushaku käyntiin. Visuaalinen ilme, teeman julkistus, tiedotus.
Maaliskuu	Taiteilijahaku päättyy, teosvalinnat/kuratointi.	Näkymän esittely ja markkinointi Tampere kuplii tapahtumassa 24.3. Taiteilijahaku, Nuorten kilpailu ja kutsutaiteilijat. Näkymän verkkosivut ja facebook-tili ajantasalle
Huhtikuu	Näyttelyn taiteilijat julkistetaan, aloitustyöpaja ja tiedotus (julisteet, esitteet ym. valmisteille).	Nuorten sarjakuvapaja 14.4.
Toukokuu	Esitemateriaali, teoskyltit, opastaulut.	Taiteilijahaku päättyy, teosvalinnat/kuratointi

Kesäkuu	Teemasymposiun, näyttelyn pystytys, avajaiset. Kaikki tiedotuskanavat käytössä, esitteet ja julisteet jakoon, opastaulut.	Nuorten ympäristötaideleiri 4.-13.6. ja 28. - 30.6. Näyttelyn taiteilijat julkistetaan. Näyttelyn pystytys 28.-30.6. Avajaiset 30.6.
Heinäkuu	Näyttely avoinna 1.7- 31.8. Näyttelystä tiedottaminen, opastetut kierrokset, palkitun taiteilijan julkistus.	Näyttely avoinna 1.7- 31.8. Nuorten kilpailun voittajan julkistus ...
Elokuu		
Syyskuu	Näyttelyn purku. Jälkimarkkinointi ja uudesta näyttelystä tiedottaminen. Kiitokset osallistuneille taiteilijoille ja yhteistyökumppaneille. Uusi tuottaja ja kuraattori aloittavat työnsä heti, kun henkilöt selvillä. Seuraavan näyttelyn suunnittelu, nettisivujen päivitys, tukijoiden haku.	Näyttelyn purku. Tuottajana jatkaa Jaana Suorsa. Jälkimarkkinointi ja uuden näyttelyn suunnittelu.
Lokakuu	Apurahahakemuksia työn alle, näyttelyn teema ja aikataulutus.	
Marraskuu	Yhteinen aloituspalaveri työryhmällä marraskuun alussa: Kaupungin edustus, Taide Akaa, tuottaja ja kuraattori.	

Lähteet:

Ahopelto, P. 2016. Yksityinen sähköposti 15.11.2016. Viestinsaaja Mirva Juntunen.

Ahopelto, P. 2017. Yksityinen sähköposti 26.1.2017. Viestinsaaja Mirva Juntunen.

Ahopelto P. 2018. Yksityinen sähköposti 18.10.2018. Viestinsaaja Mirva Juntunen.

Juntunen, M. 2018. Muistiinpanot tuotannosta.

Nikkilä, M. 2018. Yksityinen sähköposti 18.6.2018. Viestinsaaja Mirva Juntunen.

Nikkilä, M. 2018. Yksityinen sähköposti 18.5.2018. Viestinsaaja Mirva Juntunen.

Nikkilä, M. 2019. Tiedonanto 26.3.2019.

Nikkilä, M. 2019. Yksityinen sähköposti 29.1.2019 Viestinsaaja Mirva Juntunen.